

Obsah

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

UZNESENIA

Výbor regiónov

116. plenárne zasadnutie 10. a 11. februára 2016

2016/C 120/01	Uznesenie k oznámeniu Európskej komisie o ročnom prieskume rastu na rok 2016	1
2016/C 120/02	Uznesenie Ohrozenie schengenského priestoru EÚ bez hraníc	4

STANOVISKÁ

Výbor regiónov

116. plenárne zasadnutie 10. a 11. februára 2016

2016/C 120/03	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Cestovný ruch prispôsobený seniorom	6
2016/C 120/04	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Inovácia a modernizácia vidieckeho hospodárstva	10
2016/C 120/05	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Ukazovatele územného rozvoja – nad rámec HDP	16
2016/C 120/06	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Európska spolupráca v oblasti mládeže (2010 – 2018)	22

Prípravné akty

VÝBOR REGIÓNOV

116. plenárne zasadnutie 10. a 11. februára 2016

2016/C 120/07	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Integrácia dlhodobo nezamestnaných na trhu práce	27
---------------	--	----

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

116. PLENÁRNE ZASADNUTIE 10. A 11. FEBRUÁRA 2016

Uznesenie k oznámeniu Európskej komisie o ročnom prieskume rastu na rok 2016

(2016/C 120/01)

VÝBOR REGIÓNOV,

- so zreteľom na oznámenie Európskej komisie o ročnom prieskume rastu na rok 2016 a začiatok európskeho semestra 2016 ⁽¹⁾,
- so zreteľom na návrh správy Európskeho parlamentu o európskom semestri pre koordináciu hospodárskej politiky: ročný prieskum rastu na rok 2016 [2015/2285(INI)],

Oživenie investícií

1. zdôrazňuje, že rast a zamestnanosť v EÚ oslabuje pokrízový nedostatok investícií, čo poškodzuje hospodársku súťaž a ohrozuje hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť; je znepokojený skutočnosťou, že dlhšie obdobie nízkych investícií obmedzuje dlhodobý potenciál rastu zamestnanosti a kvalitu pracovných miest;
2. poznamenáva, že rozpočtové škrty zasiahli verejné investície do infraštruktúry, ako to potvrdil nedávny spoločný prieskum VR a OECD ⁽²⁾, ako aj do vzdelávania, odbornej prípravy, zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb, služieb starostlivosti o deti a služieb v oblasti bývania v čase, keď od súkromných investícií odrádza očakávané pomalé tempo hospodárskej činnosti;
3. zdôrazňuje, že je potrebné odstrániť prekážky súkromných a verejných investícií do budovania vnútorného trhu najmä v sektore služieb, vykonávaním štrukturálnych reforiem zameraných na tvorbu kvalitných pracovných miest a boj proti nerovnostiam, zlepšovaním regulačného a podnikateľského prostredia, bojom proti daňovým podvodom a tieňovej ekonomike, podporou podnikania. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité účinné a efektívne využívanie fondov EÚ v partnerstve so súkromným sektorom, aby verejné a súkromné finančné zdroje mali v praxi spoločný pozitívny vplyv. Vzhľadom na to, že Európska komisia má v úmysle zapojiť sa do dialógu s členskými štátmi o identifikovaní týchto prekážok, zdôrazňuje potrebu osobitne ich analyzovať na všetkých úrovniach riadenia a zapojiť VR do tohto procesu;

⁽¹⁾ COM(2015) 700 final

⁽²⁾ Konzultácie OECD-VR s orgánmi na nižšej než celoštátnej úrovni na tému 'Plánovanie a investície v oblasti infraštruktúry na všetkých úrovniach verejnej správy: aktuálne výzvy, skúsenosti a možné riešenia' (november 2015).

4. nabáda členské štáty EÚ, aby zapojili svoje miestne a regionálne orgány do čo najlepšieho využívania štrukturálnych fondov, ktoré predstavujú v priemere približne 14 % celkových verejných investícií, ale s podielom viac než 50 % v deviatich členských štátoch, ako aj Investičného plánu pre Európu (Európsky fond pre strategické investície), ktorý treba uplatňovať pri zohľadnení kritérií flexibility a komplementárnosti so štrukturálnymi fondmi s cieľom lepšie využiť celú jeho kapacitu, a to tak pri verejných, ako aj súkromných investíciách;

5. podporuje proces hospodárskej a sociálnej konvergenzie smerom nahor, ale zdôrazňuje, že sociálne, ekonomické a územné rozdiely možno prekonať len územnou víziou, ktorá by nám umožnila dosiahnuť väčší prístup zdola nahor spojením miestneho prístupu politiky a územného rozmeru revidovanej stratégie Európa 2020 a kohéznej politiky EÚ orientovanej na výsledky;

Uplatňovanie štrukturálnych reforiem

6. poznamenáva, že navrhovaný podporný program štrukturálnych reforiem by mal byť po bežnom legislatívnom postupe k dispozícii vnútroštátnym, regionálnym a miestnym orgánom vzhľadom na súčasné rozdelenie právomocí v členských štátoch; zdôrazňuje, že vykonávanie uvedeného programu by nemalo znižovať finančnú podporu z EŠIF;

7. zdôrazňuje, že zvýšenie účinnosti administratívnych kapacít na všetkých úrovniach správy vrátane miestnych a regionálnych orgánov je mimoriadne dôležité pre obnovu dlhodobých investícií, štrukturálne reformy a zodpovedné a účinné vynakladanie prostriedkov;

Uplatňovanie zodpovedných fiškálnych politík

8. zdôrazňuje, že je dôležité, aby každý členský štát mal rozumné hospodárske politiky a stabilné verejné financie, čo je predpokladom pre nevyhnutné krátkodobé a dlhodobé verejné investície;

9. domnieva sa, že ročný prieskum rastu na rok 2016 obsahuje silné argumenty na to, aby Európska komisia zvážila navrhnutie fiškálnej kapacity pre Európsku úniu ako celok s cieľom realizovať anticyklické politiky a urýchliť oživenie. Takáto fiškálna kapacita by musela rešpektovať zásadu subsidiarity a zabezpečiť dostatočnú flexibilitu na vykonávanie politík, ktoré zodpovedajú miestnym potrebám, a to zapojením miestnych a regionálnych orgánov do tvorby politík;

10. opakovane sa zasadzuje za tzv. zlaté pravidlo pre verejné účtovníctvo, aby dlhodobé investície zostali oddelené od bežných výdavkov. Preto opakovane vyzýva Európsku komisiu, aby predložila bielu knihu, ktorá bude vychádzať zo zásad OECD pre efektívne verejné investície na všetkých úrovniach štátnej správy a v ktorej sa stanoví typológia kvality verejných investícií v účtoch verejných výdavkov podľa ich dlhodobých účinkov; vyzýva na zníženie bežných výdavkov s cieľom znížiť fiškálny tlak a stimulovať tak súkromné investície;

11. pripomína svoj návrh, aby sa do posúdenia makroekonomických nerovnováh zahrnul ukazovateľ týkajúci sa miery investícií;

12. zdôrazňuje potrebu flexibility pri vykonávaní Paktu stability a rastu a Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii, aby sa investičná kapacita miestnych a regionálnych orgánov podnecovala, a nie obmedzovala. V nadväznosti na oznámenie z januára 2015 výbor očakáva, že Komisia predloží ďalšie konkrétne návrhy, aby sa tento aspekt zohľadnil pri vykonávaní alebo prípadnom preskúmaní týchto dohôd;

Preskúmanie stratégie Európa 2020 a nový prístup k trvalo udržateľnému rozvoju po roku 2020

13. víta uznanie stratégie Európa 2020 ako dlhodobého viacúrovňového politického rámca; zdôrazňuje, že je dôležité, aby stratégia mala územný rozmer; oznamuje, že VR bude viesť konzultácie s miestnymi a regionálnymi orgánmi s cieľom pomôcť identifikovať ukazovatele a ciele revidovanej stratégie Európa 2020, ako aj dlhodobej stratégie po roku 2020, ktorú má Európska komisia oznámiť v roku 2016; navrhuje sa začlenenie novej hlavnej iniciatívy týkajúcej sa demografických výziev ako horizontálneho nástroja, aby tak všetky regióny, ktoré musia čeliť rôznym demografickým výzvam, mohli dosiahnuť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast;

Európsky semester

14. zdôrazňuje, že národné programy reforiem a odporúčania pre jednotlivé krajiny by mali zahŕňať územný rozmer s cieľom maximalizovať rast a znižovať územné rozdiely;
15. opätovne vyzýva Komisiu a Európsky parlament, aby prijali kódex správania, ktorým by sa zabezpečilo štruktúrované zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do európskeho semestra; opakuje svoj záväzok predložiť konkrétny návrh k tejto otázke v roku 2016; zaväzuje sa zapojiť do pravidelného dialógu s Európskou komisiou, najmä do európskeho aspektu procesu semestra;
16. víta zámer lepšie integrovať eurozónu a národné rozmery správy hospodárskych záležitostí EÚ predložením ročného prieskumu rastu na rok 2016 spolu s odporúčaniami pre eurozónu na začiatku cyklu európskeho semestra v roku 2016;
17. podporuje výzvu Európskeho parlamentu na začlenenie piliera jednotného trhu do európskeho semestra so systémom umožňujúcim pravidelné monitorovanie a hodnotenie integrácie jednotného trhu a obsahujúcim súbor kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov, referenčné porovnanie, partnerské hodnotenie a výmenu osvedčených postupov;
18. víta skutočnosť, že Komisia vo svojom ročnom prieskume rastu doplnila tri sociálne ukazovatele (mieru činnosti, mieru nezamestnanosti mladých ľudí a mieru dlhodobej nezamestnanosti) do správy o mechanizme varovania z roku 2016, čím zohľadnila ciele stanovené v článku 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;
19. poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Komisii, Európskemu parlamentu, Rade a predsedovi Európskej rady.

V Bruseli 10. februára 2016

Prededa
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Uznesenie Ohrozenie schengenského priestoru EÚ bez hraníc

(2016/C 120/02)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

- so zreteľom na pretrvávajúcu mimoriadnu migračnú situáciu,
- so zreteľom na cieľ zakotvený v článku 3 Zmluvy o EÚ a článku 67 ZFEÚ – poskytnúť občanom EÚ priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc,
- so zreteľom na článok 18 Charty základných práv Európskej únie, ktorý zaručuje právo na azyl, ako aj príslušné vnútroštátne a medzinárodné záväzky členských štátov EÚ,

1. pripomína, že Schengenská dohoda o voľnom pohybe osôb, zahŕňajúca v súčasnosti 26 krajín, z ktorých 22 je členských štátov EÚ, predstavuje jeden z najúspešnejších pilierov Európskej únie. Schengenská dohoda tak, ako je včlenená do zmlúv EÚ, je neoddeliteľne spojená s jednotným trhom a je kľúčovým prvkom štyroch slobôd pohybu – tovaru, služieb, osôb a kapitálu – v Európskej únii;

2. poukazuje na to, že sloboda pohybu a zrušenie vnútorných hraníc sú kľúčové úspechy európskej integrácie, ktoré nielenže majú významný hospodársky, sociálny a územný dosah, ale aj významnú symbolickú hodnotu pre EÚ a jej občanov, pretože priamo súvisia s projektom ďalšieho zblížovania národov Európy;

3. zdôrazňuje, že otvorené vnútorné hranice sú nosným pilierom európskeho hospodárstva. Vzhľadom na to, že hodnota obchodu medzi členskými štátmi je 2 800 miliárd EUR, zahŕňa 1,7 milióna cezhraničných pracovníkov a 57 miliónov cezhraničných cestných dopravných pohybov za rok, VR zdôrazňuje, že zmena podmienok pre mobilitu a obchodnú výmenu v rámci schengenského priestoru by mala veľmi závažné dôsledky pre zamestnanosť a investície v mnohých európskych krajinách. Zdôrazňuje, že priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc EÚ závisí od náležitej a spoločnej ochrany vonkajších hraníc tohto priestoru;

4. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány v celej Európskej únii majú výhody z neprítomnosti vnútorných hraníc, pokiaľ ide o hospodársky rozvoj, sociálnu a kultúrnu výmenu, cezhraničnú spoluprácu, a najmä vykonávanie programov európskej územnej spolupráce a európskych zoskupení územnej spolupráce;

5. zdôrazňuje, že využitie obmedzujúcich ustanovení Schengenskej dohody a následné obmedzenie slobody pohybu by mohlo mať obzvlášť nepriaznivé dôsledky pre hlavné ciele projektov cezhraničnej spolupráce;

6. uznáva, že EÚ a jej členské štáty, ako aj regióny, mestá a obce čelia obrovskej výzve v dôsledku veľkého počtu utečencov, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu, ako aj ekonomických migrantov, ktorí sa pokúšajú o neoprávnený vstup na územie EÚ. Opakuje, že je potrebné zabezpečiť, aby sa na územie EÚ vstupovalo legálne s prísnou, rýchlou a účinnou registráciou v súlade s Chartou základných práv EÚ, a zdôrazňuje, aby sa vyčlenilo viac zdrojov na zabezpečenie vonkajších hraníc EÚ a aby osoby prichádzajúce do EÚ vstupovali na jej územie legálnym organizovaným spôsobom. Okrem toho sú potrebné rozsiahle opatrenia a reformy, aby migranti, ktorí prichádzajú do Európy, mohli začať pracovať a integrovať sa. Zdôrazňuje, že kontroly na vonkajších hraniciach Schengenu sa musia vykonávať v súlade s medzinárodnými záväzkami členských štátov voči utečencom, Chartou základných práv EÚ vrátane práv na ľudskú dôstojnosť a nediskrimináciu;

7. konštatuje, že súčasné problémy v schengenskom systéme sú sčasti dôsledkom nedostatku koordinácie a zdrojov na zvládanie veľkého počtu prichádzajúcich utečencov a migrantov a chýbajúcich primeraných politických vyhlásení o legálnych možnostiach vstupu na hraničných priechodoch, ako aj nedostatočného zapájania miestnych a regionálnych orgánov;

8. zdôrazňuje, že ochrana hodnôt Schengenskej dohody a zachovanie stability schengenského priestoru sú najvyššími prioritami. Treba opäť získať kontrolu nad vonkajšími hranicami EÚ a posilniť kapacity riadenia hraníc. Zdôrazňuje, že sú nevyhnutné okamžité opatrenia na vytvorenie systému na sledovanie pohybu neregulárnych migrantov v schengenskom priestore, čím sa zabráni, aby sa stratili príslušným orgánom. Konštatuje, že by sa mal urýchliť postup návratu a readmisie do krajín pôvodu žiadateľov o azyl, ktorých žiadosti boli zamietnuté;
9. zdôrazňuje, že tento problém si vyžaduje spoločné riešenia založené na vzájomnej spolupráci medzi všetkými úrovňami riadenia, keďže nekoordinované politické opatrenia majú vážny vplyv na iné členské štáty a ich regióny a mestá, zhoršujú celkové problémy a oslabujú už aj tak skúšanú dôveru občanov. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že obviňovanie jednotlivých krajín alebo inštitúcií za súčasnú situáciu a vyhrážanie sa členom schengenského priestoru vylúčením neprispieje k trvalému riešeniu a mohlo by predstavovať nebezpečný precedens s veľmi nepriaznivými dôsledkami v dlhodobom horizonte pre európsky projekt. Konštatuje tiež, že Schengenská dohoda nepočíta s vylúčením členského štátu;
10. vyjadruje hlboké znepokojenie nad pretrvávajúcimi ťažkosťami pri vykonávaní pravidiel týkajúcich sa ochrany vonkajších hraníc, ktoré boli spoločne dohodnuté v rámci zmlúv EÚ, posilnených opatrení na predchádzanie a boj proti nelegálnej migrácii a obchodovaniu s ľuďmi, účinných politik pre návrat, spoločných noriem pre prijímanie a registráciu utečencov a žiadateľov o azyl a pri uplatňovaní spoločnej migračnej politiky;
11. je presvedčený, že ohrozenie politického, hospodárskeho a sociálneho úspechu Schengenu trvalým obnovením kontrol na vnútorných hraniciach nemôže byť odpoveďou na žiadosť občanov EÚ o väčšiu bezpečnosť a ochranu ich životnej úrovne. Súčasne považuje za nanajväč dôležité poskytnúť občanom okamžité, konkrétne a zodpovedné odpovede;
12. vyzýva preto členské štáty EÚ, ako aj inštitúcie EÚ, aby urýchlili zaujali konštruktívny postoj, nepodľahli pokušeniu sľubných zjednodušujúcich riešení a pozorne analyzovali riziká a prínosy všetkých návrhov. Trvá na tom, že úzka spolupráca s miestnymi a regionálnymi orgánmi a vysvetľovanie občanom, aké dôsledky bude mať znovuzavedenie hraničných kontrol na ich každodenný život, majú kľúčový význam, ak chceme v tomto krízovom momente obnoviť dôveryhodnosť Európskej únie. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že dočasné hraničné kontroly sa podľa jasne vymedzených podmienok stanovených v Kódexe schengenských hraníc nedajú neustále predlžovať bez obmedzenia a že ich predĺženie maximálne na dva roky je možné len vo výnimočných prípadoch, ak je fungovanie priestoru bez vnútorných hraníc ohrozené pretrvávajúcimi závažnými nedostatkami pri kontrole vonkajších hraníc;
13. zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné vytvoriť spoločný, udržateľný a ambiciózný európsky prístup s cieľom riadiť vonkajšie hranice Európy najmä vytvorením tzv. hotspots v tretích krajinách, chrániť bezpečnosť vnútorného schengenského priestoru, zaručiť voľný pohyb a predísť vážnej kríze dôveryhodnosti EÚ. Vyzýva preto všetky zainteresované strany, aby vypracovali jasné plány a harmonogramy pre krátkodobé a dlhodobé riešenia, a zároveň zdôrazňuje, že je potrebné stanoviť, čo znamená spoločná zodpovednosť a solidárne opatrenia, pričom musia zohľadniť potreby, očakávania a schopnosti integrácie jednotlivých krajín, regiónov a miestnych orgánov, ako aj migrantov;
14. podporuje v tejto súvislosti vytvorenie spoločného zoznamu EÚ bezpečných krajín pôvodu, ktorý by umožnil urýchliť vybavovanie žiadostí o azyl od občanov krajín, ktoré sa podľa kritérií stanovených v smernici o konaní o azyle považujú za „bezpečné“, a to v plnom súlade so zásadou nevyhostenia, namiesto súčasného systému nekoordinovaných vnútroštátnych zoznamov, ktorý by mohol viesť k pretekom o to, kto bude mať najnižšiu mieru uznávania žiadostí o azyl;
15. poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej komisii, Európskemu parlamentu, Rade a predsedovi Európskej rady.

V Bruseli 11. februára 2016

Prededa
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNOV

116. PLENÁRNE ZASADNUTIE 10. A 11. FEBRUÁRA 2016

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Cestovný ruch prispôbený seniorom

(2016/C 120/03)

Spravodajkyňa: Annemiek JETTEN, starostka mesta Sluis (NL/SES)

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. zdôrazňuje, že je potrebné určiť rôzne skupiny v rámci komunity starších osôb, vymedziť ich trhové preferencie a potreby s cieľom vypracovať obchodné plány nastavené tak, aby sa zabezpečil čo najlepší rozvoj cestovného ruchu prispôbeného seniorom v EÚ, ktorý sa zameria tak na skupinové, ako aj individuálne cestovné ponuky. Zdôrazňuje tiež, že je potrebné identifikovať rôzne prekážky, s ktorými sa starší turisti môžu stretnúť (ako napríklad jazyk, prístup k informáciám, organizačné problémy, diskrimináciu z dôvodu veku, dostupnosť zdravotnej starostlivosti a pohotovosti, cestovné poistenie atď.);
2. zdôrazňuje, že v budúcnosti je pri cestovnom ruchu prispôbenom seniorom veľmi dôležité hovoriť o určitom veku alebo používať určitú definíciu, aby sa mohlo vykonávať monitorovanie a mohli vypracúvať porovnávacie štúdie s cieľom **optimálne využívať** potenciál tohto rastúceho segmentu trhu;
3. upozorňuje, že je nevyhnutný **rozsiahly** uvádzací trh alebo východiskové body (na šírenie) širokopásmového internetu v celej Európe, aby sa zainteresovaným regiónom poskytli všetky príležitosti rozvíjať a **uplatňovať** strategicky udržateľnú (turistickú) konkurenčnú výhodu. **Úžitok** z toho môžu mať hlavne malé a stredne veľké podniky cestovného ruchu;
4. žiada Komisiu, aby cestovnému ruchu pre starších vyhradila popredné miesto v **Digitálnej agende pre Európu** ako mechanizme na prekonanie veľkých digitálnych rozdielov;
5. zastáva názor, že politika **cestovného ruchu prispôbeného seniorom si vyžaduje integrovaný prístup**. Hlavne miestne a regionálne samosprávy musia uvažovať o **medziodvetvovom prístupe**, pri ktorom budú zapojené rôzne organizácie, napríklad také, ktoré pôsobia v oblasti zdravotnej starostlivosti, fyzickej dostupnosti a dopravy;
6. vidí, aké dôležité je vytvoriť **európsku databázu** údajov o kapitálovo silnej skupine väčšinou svojprávnych starších ľudí. V tomto systematickom rámci sa môžu vypracovať analýzy a ukazovatele, aby sa účinne odpovedalo na otázku, čo rastúci podiel starších ľudí znamená pre ponuku poskytovateľov služieb cestovného ruchu vo vzťahu k turistickým destináciám, dopravným podnikom, pozoruhodnostiam, ubytovacím zariadeniam, obchodom, poskytovateľom informácií a médiám, ktoré turistom poskytujú nápady a informácie, ktoré môžu v rozhodujúcej miere prispieť k obohateniu osobných skúseností turistov. Vzhľadom na nárast cestovného ruchu starších bude mať táto databáza čoraz väčší význam;

7. poukazuje na cieľ politiky rozvoja cestovného ruchu EÚ z roku 2010, ktorým je podpora „udržateľného, zodpovedného, kvalitného a kohézneho cestovného ruchu“ a s ním spojenej zamestnanosti a spoločenského rozvoja v EÚ ⁽¹⁾;

8. vyzýva Európsku komisiu, aby v európskych štrukturálnych a investičných fondoch (EŠIF) poskytla väčší priestor na rozvoj cestovného ruchu po tom, ako vyhodnotí potreby miestnych a regionálnych samospráv. Okrem toho môže Komisia sprístupniť finančnú podporu tým, že bude pokračovať v programe Calypso, venovať v rámci fondu COSME špeciálnu pozornosť podnikom cestovného ruchu a dá podnet na vytvorenie fondu Erasmus+ pre seniorov. Vzhľadom na potenciálne pracovné príležitosti, ktoré toto odvetvie ponúka, by začatie s podporou cestovného ruchu aj vo vzťahu k malým a stredným podnikom (MSP) malo patriť k ťažisku viacročného rámca na obdobie po roku 2021;

9. zdôrazňuje, že dostupnosť je nevyhnutná na zabezpečenie plynulého chodu všetkých činností cestovného ruchu, najmä pre starších ľudí, pretože ich prístup k turistickým destináciám a zaujímavým miestam (hotely, kúpele atď.) prostredníctvom udržateľnej, pohodlnej, cenovo dostupnej dopravy prispôbenej potrebám rôznych vekových skupín turistov je predpokladom, že vôbec budú cestovať. Preto by bolo vhodné zapojiť poskytovateľov dopravy, ako sú letecké spoločnosti, spoločnosti lodnej a autobusovej osobnej dopravy, vlakoví operátori a spoločnosti zabezpečujúce okružné plavby s cieľom nadviazať spoluprácu medzi nimi a zabezpečiť intermodalitu medzi rôznymi druhmi dopravy, aby starší ľudia mohli ľahko a pohodlne dosiahnuť svoje turistické destinácie vrátane odľahlých regiónov;

10. v tejto súvislosti podporuje návrh medziskupiny Európskeho parlamentu pre rozvoj európskeho cestovného ruchu, aby bol rok 2018 vyhlásený za **Európsky rok cestovného ruchu**. Osobitnú pozornosť pritom treba venovať zariadeniam pre seniorov a podpore cestovného ruchu v sezónach s malou a strednou vyťaženosťou;

11. zdôrazňuje, že pre mnohé európske regióny je odvetvie cestovného ruchu vzhľadom na príjmy a súvisiace pracovné príležitosti veľmi dôležité a že pre niektoré regióny je dokonca nevyhnutné, aby sa podporovali a zachovávali konkurenčné výhody. Cestovný ruch má značný potenciál rastu a je priamo a nepriamo spojený s viacerými odvetviami hospodárstva, časťami spoločnosti a oblasťami kultúry. Cestovný ruch je väčšinou hnacou silou potrebnou na to, aby sa konkurencieschopnosť určitého regiónu celkovo, strategicky a trvalo rozvíjala a zväčšovala. Miestne a regionálne samosprávy zohrávajú pri dosahovaní týchto cieľov rozhodujúcu úlohu. Preto má veľký význam aj to, aby sa miestnou a regionálnou spoluprácou na európskej úrovni stimulovalo optimálne využívanie ich poznatkov a skúseností;

12. opakuje, že starší ľudia sú významným prínosom pre európsky cestovný ruch a predstavujú obrovský trhoví potenciál. Okrem toho majú Európania starší ako 65 rokov kúpnu silu viac ako 3 000 miliárd EUR a počet ľudí s vekovo podmieneným postihnutím sa zvýši zo 68 miliónov v roku 2005 na 84 miliónov v roku 2020. V súčasnosti je vyše 128 miliónov obyvateľov Európskej únie vo veku od 55 do 80 rokov. Táto skupina predstavuje približne 25 % celkového počtu obyvateľov. Až 41 % európskych občanov žijúcich v 28 členských štátoch však nikdy nevycestovalo za hranice svojej krajiny, pričom 7 z 10 seniorov sa vydáva výlučne na domáce cesty;

13. domnieva sa, že demografický vývoj má značný vplyv na dopyt po turistických službách, a tým aj na trh práce. Ukázalo sa, že odvetvie cestovného ruchu je oveľa odolnejšie voči vonkajším otrasom a krízam, než sa očakávalo. Aj v dnešných hospodárskych časoch zostávajú výdavky na rekreáciu a cestovný ruch značné. Cestovný ruch je veľmi náročný na prácu, významne prispieva k ponuke pracovných príležitostí a sociálnemu rozvoju a zaslúži si, aby sa mu v nasledujúcom viacročnom rámci venovala väčšia pozornosť;

14. poukazuje na to, že cestovný ruch stojí pred viacerými výzvami, ako sú: a) zmeny v demografickej skladbe; b) digitálne technológie; c) diverzifikácia turistických ponúk. Vďaka celosvetovej konkurencii sa tradičné marketingové stratégie dostávajú do úzadia a uprednostňujú sa stratégie, prostredníctvom ktorých majú turisti jednoduchší a flexibilnejší prístup k poskytovaným službám;

15. je presvedčený o tom, že pri rozvoji cestovného ruchu prispôbeného seniorom má ústredný význam vysoká kvalita, udržateľnosť, neustále inovácie a odborne dobre pripravený personál;

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52010DC0352>.

16. navrhuje preto, aby sa národné a regionálne záujmy pri demografických výzvach zaradili do regionálnych operačných programov. Tieto programy sa okrem iného týkajú aj konkurencieschopnosti MSP, pracovných príležitostí, trhu práce a sociálnej integrácie. To je dôležité v boji proti sezónnej nezamestnanosti a pri pákovom účinku pracovných miest v cestovnom ruchu;

17. konštatuje, že tvorcovia politiky by s cieľom rozšíriť miestnu a regionálnu turistickú sezónu mali v rámci a okrem konkrétnych vekových skupín posudzovať aj konkrétne skupiny motivované ich spoločnými záujmami, ako je kultúrne dedičstvo, história, vzdelávanie, náboženstvo, šport a rekreácia;

18. konštatuje, že zdravotný cestovný ruch predstavuje čoraz väčšiu časť odvetvia cestovného ruchu EÚ a jeho dva aspekty (cestovný ruch v oblasti lekárskej starostlivosti a wellnes) by sa mali podporovať. Je nevyhnutné, najmä z regionálneho hľadiska, podporovať konkurencieschopnosť a premeniť európske destinácie na destinácie excelentnosti v oblasti zdravia s ponukami s vysokou pridanou hodnotou. Zdravotný cestovný ruch sa stáva segmentom trhu s najvyšším rastom v odvetví cestovného ruchu, najmä medzi staršími ľuďmi, pre ktorých je vyhľadávanie zdravotnej starostlivosti jednou z hlavných motivácií na cestovanie;

19. je presvedčený, že zlepšenie digitálnych technológií na zabezpečenie zrýchlenej dostupnosti informačných a komunikačných technológií slúži viacerým účelom, okrem iného cestovnému ruchu prispôbenému seniorom, a môže sa dať do súvislosti s prioritami, ktoré sú pre EÚ dôležité. Uľahčenie prístupu k technologickej infraštruktúre prispeje významnou mierou k využitiu disponibilnej kúpnej sily seniorov. Svoju kúpnu silu v súčasnosti využívajú hlavne ľudia vo veku nad 50 rokov (hospodársky potenciál „striebornej ekonomiky“);

20. pripomína význam gastronomického cestovného ruchu pri vytváraní trvalých pracovných miest, regionálnom raste a súdržnosti, keďže viac ako tretina výdavkov turistov ide na jedlo;

21. odporúča, aby regionálne a miestne samosprávy venovali pozornosť v operačných programoch týmto činnostiam: prevzatie participatívnej úlohy, stimulácia verejno-súkromnej spolupráce, vytváranie sietí a podpora rozvoja cestovného ruchu prispôbeného seniorom. Popredné miesto v programe regionálnych a miestnych samospráv by preto mali zaujať aj komunikačné aktivity na podporu a pochopenie potenciálu cestovného ruchu prispôbeného seniorom, ktorý má z hľadiska podielu na trhu;

22. upozorňuje, že nejestvuje homogénny trh cestovného ruchu pre seniorov. Naopak, starší ľudia sú heterogénnou skupinou jednotlivcov, ktorí majú rôznu motiváciu, rôzne potreby a očakávania. Jestvuje nebezpečenstvo, že starší ľudia sa dostanú do spoločenskej izolácie. Cestovný ruch im ponúka príležitosti nadviazať nové spoločenské kontakty. Z prieskumu vyplýva, že starší ľudia, ktorí sa zúčastňujú na turistických podujatiach, majú nielen lepšie zdravie, a preto sú menej závislí od služieb zdravotnej starostlivosti, ale tiež si aktívne vyberajú svoje destinácie, aby využili kvalitné služby zdravotnej a sociálnej starostlivosti;

23. odporúča zachovať spojitosť s európskym inovačným partnerstvom za aktívne a zdravé starnutie, pokiaľ ide o podporu mobility, bezpečnosti, dostupnosti verejných priestorov, zdravotnú a sociálnu starostlivosť;

24. pripomína inštitúciám EÚ a členským štátom, že miestne a regionálne samosprávy zohrávajú významnú úlohu pri koordinácii politiky v rôznych odvetviach, napríklad v doprave, poskytovaní starostlivosti, pri územnom plánovaní a rozvoji vidieka. Tieto odvetvia majú zásadný priamy a nepriamy vplyv na miestny cestovný ruch, v ktorom pôsobia malé a stredné rodinné podniky;

25. súhlasí s tým, že miestne samosprávy musia využiť príležitosti, ktoré cestovný ruch poskytuje pri rozvoji „inteligentných“ miest, budovať na individuálnych schopnostiach MSP a tieto podniky podporovať. Rozličné činnosti v rámci tejto podpory môžu zvyšovať potrebné povedomie. Pritom treba myslieť na rozširovanie kapacít potrebných na informovanie MSP o možnostiach financovania, na koordináciu partnerstiev v európskych projektoch napríklad prostredníctvom družobných programov a vytváraním spoločných podnikov, vychádzajúc z miestnych a regionálnych praktických príkladov v oblasti ľahšej dostupnosti informácií, štruktúry dopravy a produktov prispôbených potrebám všetkých vekových kategórií;

26. vyzýva politických činiteľov, aby vytvorili potrebné podmienky na to, aby sa odvetviu cestovného ruchu umožnilo:

— pripravovať cenovo dostupné a rozmanité turistické ponuky,

- zostaviť prehľad úspešných praktických príkladov získaných od seniorských organizácií a šíriť ho napríklad vytvorením výmenných programov pre seniorov,
- vyvíjať cenovo dostupné turistické produkty pre seniorov,
- podporovať malé a stredné podniky pôsobiace v cestovnom ruchu pri spoločnom vytváraní a marketingu turistických ponúk v ich regióne,
- stimulovať uľahčovanie cezhraničného cestovania pre seniorov,
- dodržiavať zásadu subsidiarity v súlade s článkom 195 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že EÚ len dopĺňa činnosť členských štátov v odvetví cestovného ruchu;

27. poznamenáva, že rezervačné systémy, sociálne médiá a elektronické trhy predstavujú len niektoré príklady prevládajúcich aplikácií v oblasti cestovného ruchu, ktoré sú dostupné na internete. Aj miestne samosprávy sa môžu rozhodnúť používať moderné komunikačné technológie, napríklad vyhľadávače, ktoré zaručujú používateľom transparentnosť, takže starší ľudia sa dozvedia, akú kvalitu a za akú cenu môžu očakávať. Nie všetci seniori sú oboznámení s online rezervačnými systémami a stránkami s hodnoteniami. Pre digitálnu priepasť sa starší ľudia môžu niekedy spoliehať viac na klasické spôsoby rezervácie a osobný styk okrem iného s cestovnými kancelárkami. Aby sa staršej generácii umožnilo používanie týchto digitálnych pomôcok, môžu napríklad miestne a regionálne samosprávy ponúkať seniorom zodpovedajúce kurzy;

28. zastáva názor, že kontakty môžu „starším ľuďom pomôcť zachovať si zdravie, nezávislosť a činorodosť v práci alebo komunite“. Dosiagnúť to možno podporou sociálnych sietí a účasťou zainteresovaných subjektov (napríklad výskumných ústavov a stredísk, súkromných podnikov IT, občianskej spoločnosti, miestnych komunít atď.) pri navrhovaní a vývoji technologických rozhraní a všeobecných návrhoch určených spoločenstvám prispôbeným seniorom;

29. uvedomuje si, že účinok digitálnej interakcie medzi zainteresovanými subjektmi prešiel značným vývojom, a upozorňuje na to, aká dôležitá je európska databáza údajov. Aby sa čo najviac využili jestvujúce nástroje, možno by mohlo databázu o cestovnom ruchu starších ľudí poskytnúť Virtuálne stredisko na monitorovanie cestovného ruchu, pričom sa však ešte musí určiť, kto príslušný model vyvinie a kto bude zbierať údaje k ukazovateľom;

30. poukazuje na to, že mimoriadne vysoké náklady na zdravotnú starostlivosť zvýšili pozornosť venovanú starnutiu a vytváraniu **medziodvetvových partnerstiev**. Program elektronického zdravotníctva tak môže mať osobitne kladný vplyv na rozvoj cestovného ruchu prispôbeného seniorom. Starší ľudia často uvádzajú zdravie ako druhú príčinu, prečo necestujú. Ak sa im poskytne (elektronický) prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti mimo miesta ich bydliska, mohlo by to ich strach obmedziť alebo odstrániť. Možno sa tak stanú podnikavejšími vo svojom voľnom čase. Cestovanie na miesta s vhodnejším podnebí a nadobúdanie nových skúseností ich zároveň môže vytrhnúť zo všedných dní a byť na osoh ich zdraviu;

31. zdôrazňuje význam smernice o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti a vyzýva regionálne a národné samosprávy, aby pre starších občanov zlepšili prístup k informáciám o zdravotnej starostlivosti v zahraničí, čím sa im umožní informovane rozhodovať o liečebných postupoch a starostlivosti a cestovať po EÚ bez obáv súvisiacich so zdravím;

32. odporúča, aby sa na zlepšenie mobility podnietili iniciatívy za zvýšenie bezpečnosti a zlepšila všeobecná dostupnosť verejných priestorov pre všetky vekové kategórie. Je veľmi dôležité, aby sa vytvorili silné väzby medzi cestovným ruchom pre starších na jednej strane a európskym inovačným partnerstvom za aktívne a zdravé starnutie na strane druhej;

33. podporuje myšlienku vytvoriť európsky dohovor primátorov a starostov o demografickej zmene a požaduje, aby bol cestovný ruch uznaný za dôležitú oblasť politiky, ktorá môže prispieť k podnieteniu inovácií, k zdravému a aktívnemu životu a podporiť solidaritu medzi generáciami.

V Bruseli 10. februára 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Inovácia a modernizácia vidieckeho hospodárstva

(2016/C 120/04)

Spravodajca: Randel LÄNTS, člen zastupiteľstva mesta Viljandi (EE/SES)**I. KONTEXT**

1. V rámci stratégie Európa 2020 sa najmä mestá a veľkomestá považujú za motory hospodárskeho rastu. Ciele stratégie však nebude možné splniť ako ani zachovať územnú súdržnosť, ak sa nevyužije celkový potenciál, čo zahŕňa aj potenciál vidieckych oblastí.
2. Vidiecke oblasti a prechodné regióny predstavujú 91 % z celkovej plochy EÚ a žije v nich 60 % obyvateľov EÚ, pričom sa v nich vyprodukuje 43 % HDP a nachádza sa v nich 56 % pracovných miest v EÚ.
3. Prostredníctvom vidieckeho života sa uchováva bohaté kultúrne, architektonické, prírodné, sociálne, kulinárske a hospodárske dedičstvo. Preto majú vidiecke oblasti veľký význam, pokiaľ ide o nové politické stimuly na podporu udržateľného rozvoja a územnej súdržnosti.
4. Mnohé vidiecke oblasti v Európskej únii čelia podobným problémom, ako je napr. fyzická dostupnosť, vzdialenosť od rozhodovacích a výskumných centier a od vzdelávacích inštitúcií, či nedostatočná technická infraštruktúra, v dôsledku čoho sa ešte viac prehĺbuje technická priepasť. Účasť na trhu práce je vo vidieckych oblastiach nižšia, pričom sa tu vytvára menej pracovných miest. Tieto oblasti však zároveň ponúkajú celý rad výhod: prírodu, príjemné životné podmienky, menšie znečistenie životného prostredia a mnohé iné výhody.
5. Treba však mať na zreteli, že vidiecke oblasti sa v dôsledku svojich charakteristík a problémov môžu od seba vo veľkej miere odlišovať. Niektoré z nich čelia vylúďňovaniu a starnutiu obyvateľstva, ako aj nízkej hustote zaľudnenia a územnej roztrúsenosti, zatiaľ čo iné prímestské oblasti sú pod narastajúcim tlakom v dôsledku zvyšovania dopytu po stavebných pozemkoch a demografického vývoja. Spomalenie hospodárskeho rastu spôsobuje v niektorých oblastiach pokles poľnohospodárskej činnosti, zatiaľ čo iné oblasti zaznamenávajú narastajúci úspech vďaka cestovnému ruchu a/alebo prítahovalecstvu, a to vzhľadom na svoje prírodné prostredie alebo iné kvality životného prostredia. V niektorých oblastiach existuje pomerne dobrá sieť cestných komunikácií a dobrá informačná a komunikačná infraštruktúra, zatiaľ čo iné oblasti sú pomerne izolované. Niektoré sa nachádzajú na pevnine, zatiaľ čo iné sú v ostrovných regiónoch, a tie musia čeliť znevýhodneniam súvisiacim s ich ostrovným charakterom. Ich spoločným znakom je, že úroveň rozvoja vidieckych oblastí zaostáva za úrovňou rozvoja EÚ, a najmä mestských oblastí, a že tento rozdiel sa naďalej zväčšuje.
6. V každom prípade európska legislatíva uznáva rôzne typológie vidieckych oblastí, ako sú horské oblasti a riedko osídlené oblasti, ktoré musia mať osobitné zameranie zahŕňajúce ich obmedzenia a potenciál ich rozvoja.
7. Zachovanie vysokej kvality verejných a súkromných služieb si často vyžaduje výrazné politické, občianske a finančné úsilie a väčšiu solidaritu medzi mestskými a vidieckymi oblasťami. Rozvoj verejných služieb alebo produktov môže byť zároveň novou podnikateľskou výzvou. Prostredníctvom podmienok na zadávanie verejných zákaziek sa napr. môžu vytvárať stimuly pre podniky, aby hľadali inovatívne alebo podobné riešenia.
8. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím klesol objem finančných prostriedkov dostupných v rámci SPP o 11,1 %. V záujme vyrovnania tohto rozdielu už 11 členských štátov prijalo rozhodnutie preniesť prostriedky z prvého do druhého piliera a päť členských štátov, z ktorých sú štyri stredo európske a východo európske krajiny, ktoré dostávajú menej priamych platieb, ako je priemer v EÚ, sa rozhodlo konať opačne. Tieto prostriedky sú však naďalej určené skôr na dosiahnutie príjmov ako na modernizáciu a podporu vidieckych oblastí.

9. Skutočná politika rozvoja vidieckych oblastí je nemysliteľná bez zohľadnenia všetkých zainteresovaných strán. Európske inštitúcie, členské štáty, ako aj regionálne a miestne samosprávy by vo svojich programoch rozvoja vidieka mali primerane zohľadňovať sociálne začlenenie, boj proti chudobe a podporu hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach. Zníženie prostriedkov veľmi sťažuje miestnym a regionálnym samosprávam financovanie týchto priorít.

10. Na program LEADER je z rozpočtu EPFRV vyčlenených len 6 %, čo možno v niektorých členských štátoch nebude stačiť na oživenie investícií. Pritom od roku 1991 bolo pomocou programu LEADER vytvorených až 150 000 pracovných miest a ide o dôležitý nástroj, ktorý podporuje zamestnanosť a pomáha udržiavať a ďalej rozvíjať hospodársky a sociálny systém vo vidieckych oblastiach.

11. Okrem navýšenia rozpočtových prostriedkov by sa mal rozšíriť aj rozsah miestneho rozvoja s cieľom zahrnúť všetky projekty na podporu hospodárskeho a sociálneho rozvoja vo vidieckych oblastiach. Mala by sa podporiť spolupráca malovýrobcov v záujme zvýšenia ich výrobných kapacít, zvýšenia výkonnosti miestnych trhov, riešenia problémov súvisiacich s krátkymi dodávateľskými reťazcami a v záujme podpory rozvoja produktov a spoločného marketingu. Prostredníctvom takýchto opatrení sa môže posilniť aj spolupráca s regionálnymi inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj siete iniciatívy LEADER a iné formy miestnej spolupráce.

12. V štúdiu o podpore miestneho rozvoja so zreteľom na politiku súdržnosti, osvedčené postupy a možnú budúcu politiku, ktorú vypracovalo GR Európskej komisie pre regionálny rozvoj, sa odporúča zriadiť platformu koordinácie miestneho rozvoja, ktorá by mala za úlohu integrovať miestny rozvoj do stratégie Európa 2020. Platforma by mala byť zameraná na zjednodušenie postupov a preskúmať, či sú jednotlivé sektorové politiky koherentné. V praxi by mala mať podobu medziútvarenej pracovnej skupiny Komisie a prípadne by sa mohla rozšíriť aj o zástupcov iných inštitúcií EÚ.

13. Ako zdôraznili niektoré štúdie, dôležitý príspevok k rozvoju vidieckych spoločenstiev a podpore inovácií v tomto prostredí čoraz viac prinášajú siete pre rozvoj vidieka, pretože dokážu poskytovať poradenstvo a informácie pre rozvoj tvorivých riešení miestnych problémov, sprostredkovať výmenu poznatkov a osvedčených postupov medzi členmi a nachádzať zdroje financovania; preto možno len privítať a podporiť zriadenie Európskej siete pre rozvoj vidieka a siete Európskeho inovačného partnerstva podľa článkov 52 a 53 nariadenia č. 1305/2013.

14. Počas predchádzajúceho programového obdobia 2007 – 2013 bolo pre rozvoj vidieka poskytnutých 91 miliárd EUR z EPFRV a 85 miliárd EUR z ostatných štrukturálnych fondov. Nové nariadenie o EFRR sa však na druhej strane zameriava najmä na mestské oblasti, zatiaľ čo vidiecke oblasti sa v ňom ani nespomínajú. Preto si treba položiť otázku, aké sú zostávajúce možnosti spolufinancovania rozvojových projektov vo vidieckych oblastiach prostredníctvom ostatných štrukturálnych fondov (najmä z EFRR a ESF) vzhľadom na skutočnosť, že väčšina opatrení uvedených v nariadení o rozvoji vidieka sa vzťahuje na poľnohospodárstvo.

15. Rovnako je potrebné zaoberať sa otázkou spolupráce medzi fondmi s cieľom riešiť prostredníctvom špecifickej pomoci situáciu oblastí s nízkou hustotou obyvateľstva čeliacich závažným a trvalým demografickým znevýhodneniam.

16. Z nedávneho prehľadu o vykonávaní operačných programov vyplýva, že z EFRR je zatiaľ na investície vo vidieckych oblastiach vyčlenených len 22,6 miliardy EUR. Je to len 11 % z celkového rozpočtu EFRR.

17. Treba zdôrazniť, že európske fondy určené na územnú spoluprácu môžu tiež prispieť k spoločnému využívaniu technických a ľudských zdrojov v cezhraničných oblastiach s cieľom rozvoja vidieckych oblastí ležiacich v pohraničných regiónoch.

18. Európska komisia a Európska investičná banka (EIB) predstavili 23. marca 2015 model poľnohospodárskeho záručného fondu, ktorého úlohou je zlepšiť prístup k úverom vo vidieckych oblastiach, aby poľnohospodári a iní aktéri vo vidieckych oblastiach mohli ľahšie získavať úvery.

19. Pokles počtu obyvateľov a odchod mladých ľudí z vidieka do stredne veľkých miest alebo veľkomiest je závažným problémom v celej Európe. Hlavnými dôvodmi sú neexistujúce pracovné miesta, nízke mzdy a malá príťažlivosť. Podnikatelia vo vidieckych oblastiach sa na druhej strane sťažujú, že nevedia nájsť nových, kvalifikovaných pracovníkov. Preto treba urýchlene zlepšiť odborné vzdelávanie na vidieku, a to pokiaľ ide o počiatkové odborné vzdelávanie, ako aj ďalšie odborné vzdelávanie.

20. Dôležité je, aby sa zabezpečilo pružné a rýchle vzdelávanie s rozsahom primeraným danému regiónu v oblastiach, v ktorých je to potrebné. Odborné vzdelávanie je samozrejme ťažšie zabezpečiť na vidieku ako v mestách, pretože bydliská študujúcich sú rozptýlené a existujú rozdielne potreby. Jedným z najjednoduchších spôsobov, ako zapájať vzdelávacie inštitúcie a podniky, je starostlivosť o stážistov, ktorí však bez externej podpory môžu pre malé podniky predstavovať neprímeranú záťaž. Malo by sa zväziť aj vypracovanie programov na podporu podnikov, ktoré sa starajú o stážistov a ponúkajú im dôstojnú odmenu a reálnu perspektívu dlhodobého zamestnania. Regionálne odborné a iné vzdelávacie inštitúcie by mali mať k dispozícii rozsiahle zdroje a mala by sa zachovať ich jasne vymedzená úloha, pokiaľ ide o odbornú prípravu a preškolenie. Občianska spoločnosť v niektorých oblastiach prispela k vytvoreniu potrebných inštitúcií a o tieto skúsenosti by sa mala podeliť s ostatnými oblasťami.

21. Vďaka rýchlemu technickému rozvoju narástol význam lesného hospodárstva pre vidiek a jeho hospodárstvo. Lesné hospodárstvo dnes poskytuje oveľa viac ako len drevo ako surovinu. Spracované drevo sa využíva v stavebníctve a drevné vlákna nachádzajú uplatnenie napr. v odevnom, automobilovom a dokonca aj v potravinárskom priemysle.

22. Rýchle telekomunikačné siete majú kľúčový význam pre konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Kvalitné digitálne služby sa môžu ponúkať iba vtedy, ak existuje rýchle a spoľahlivé pripojenie na internet. Hoci širokopásmové pokrytie v EÚ sa za posledných niekoľko rokov výrazne zlepšilo a v niektorých oblastiach je k dispozícii potrebná infraštruktúra, mnohé miesta ešte stále výrazne zaostávajú. Okrem toho štatistiky týkajúce sa pokrytia nie vždy odrážajú kvalitu služieb širokopásmového pripojenia vo vidieckych oblastiach. V súlade s cieľmi stanovenými v Digitálnej agende pre Európu 2020 treba vynaložiť úsilie na zabezpečenie rovnakej kapacity v celej EÚ. Rozdiel medzi mestom a vidiekom je v tejto oblasti obzvlášť zreteľný. V niektorých oblastiach, v ktorých je prístup v zásade daný, však koneční užívatelia musia počítať s ďalšími značnými investíciami, ktoré musia hradiť z vlastného vrecka. Je potrebné vyvinúť úsilie o ďalšiu podporu prenikania virtuálneho trhu, zvyšovanie dostupnosti digitálnych komunikačných služieb za prijateľné ceny, ako aj zavádzanie online služieb vo vidieckych oblastiach.

23. Okrem dostupnosti infraštruktúr treba zabezpečiť, aby občania a podniky primerane využívali túto ponuku. Zo štúdií vyplýva, že tieto možnosti sa aj napriek dobrej dostupnosti internetu využívajú len v obmedzenej miere. Opatrenia v oblasti školenia a šírenie informácií o rôznych možnostiach – najmä o využívaní IKT na vývoj výrobkov v malých podnikoch – by mohli byť príležitosťou pre vidiecke oblasti.

24. V súčasnosti sa pojem „inteligentné mestá“ spája väčšinou s veľkými mestami, v ktorých sa uskutočňuje zmena a hľadajú sa perspektívy rozvoja. Aj vidieckym oblastiam by sa však mohlo odporučiť, aby sa zaujímali o túto koncepciu. „Mesto“ a „vidiek“ by sa nemali vnímať ako protiklady, ale by sa mali rozvíjať v súčinnosti, ku ktorej môžu prispieť nové technológie a ich uplatnenie na mieste. Aby sme sa vyhli protikladu mesta a vidieka, mali by sme skôr hovoriť o „inteligentných regiónoch“.

25. Spoločná poľnohospodárska politika reguluje poľnohospodárstvo, a preto zohráva dôležitú úlohu v oblasti rozvoja vidieka. Na regionálnej úrovni je rozvoj vidieka úzko spojený s rozvojom poľnohospodárstva. Vidiek sa nemusí nevyhnutne spájať s poľnohospodárstvom, pričom je však isté, že rovnako nemôže existovať ani bez poľnohospodárstva. Rozvoj poľnohospodárstva sa nedá realizovať samostatne, a preto treba aj v budúcnosti zabezpečiť konvergenciu systémov podmienenosti a cieľov poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, v zmysle ktorého sa rozvoj poľnohospodárstva musí zameriavať na zvyšovanie životnej úrovne nielen vidieckeho obyvateľstva, pracovníkov pôsobiacich v poľnohospodárstve, ale aj obyvateľov susedných miest.

26. Európske inovatívne partnerstvo „poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť“ je novou koncepciou zameranou na odstraňovanie slabých stránok, nedostatkov a prekážok, ktoré bránia vypracovaniu a marketingu dobrých nápadov z oblasti európskeho výskumu a inovácie alebo ich spomaľujú. Riešenia sa musia hľadať, najmä pokiaľ ide o nedostatočné investície, zastarané právne predpisy, chýbajúce normy a problémy v dôsledku roztrieštenosti trhu.

27. Vzhľadom na zložitú fyzickú dostupnosť mnohých vidieckych oblastí, ktorá im bráni v plnom využití svojho hospodárskeho potenciálu, je tiež potrebné, aby európske fondy zohľadnili riadne prepojenie vidieckych a mestských oblastí prostredníctvom rýchlych dopravných spojení, ktoré budú zároveň rešpektovať okolité životné prostredie.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

28. sa domnieva, že hospodárske, environmentálne a sociálne problémy, ktoré existujú vo všetkých regiónoch, a najmä vo vidieckych oblastiach Európskej únie, je možné riešiť len prostredníctvom integrovaných politických stimulov,

a preto navrhuje:

29. uvítať novoustanovený spoločný strategický rámec a vyzvať Komisiu, aby pokračovala v harmonizácii pravidiel planých pre štrukturálne fondy s cieľom lepšie plánovať a riadiť rozvoj vidieka;

30. zabezpečiť účinnosť a efektívnosť legislatívnych ustanovení týkajúcich sa integrácie fondov, inovácií v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a prístupy založené na spolupráci, ktoré sú hlavnou novinkou reformy politiky rozvoja vidieka;

31. usilovať sa o diferencované príspevky a zohľadňovať potreby vidieckych oblastí vo všetkých oblastiach politik EÚ, tak ako je to v súčasnosti v prípade miest;

32. upozorňovať na to, že úsporné opatrenia a všeobecné krátenie rozpočtových prostriedkov pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka ohrozujú životaschopnosť vidieckych oblastí, a preto sú v protiklade so zásadou územnej súdržnosti v EÚ;

33. požiadať Komisiu, aby lepšie podporovala vidiecke oblasti, ktoré museli vynaložiť veľké úsilie, aby zmenili svoj hospodársky model, ako napríklad prejsť z poľnohospodárstva na cestovný ruch;

34. zvýšiť celkovú finančnú podporu EÚ na rozvoj vidieka, aby sa vyváži rastúca koncentrácia poľnohospodárskej výroby, ktorá vedie k veľkým regionálnym rozdielom, a stanoviť hornú hranicu pre prevody z druhého do prvého piliera;

35. zväziť pri strednodobom preskúmaní viacročného finančného rámca vyčlenenie väčšieho objemu finančných prostriedkov EÚ na podporu miestneho rozvoja v programovom období 2014 – 2020;

36. vyzvať, aby bol pre program LEADER priznaný minimálny podiel prevyšujúci 5 % celkového príspevku z EPFRV vzhľadom na to, že teraz sa už uznáva význam podpory rozvoja vidieka;

37. venovať osobitnú pozornosť programom zameraným na obnovu alebo rozvoj malých obcí a/alebo obcí, ktorým hrozí vylúčenie, a na premenu týchto obcí na turistickú atrakciu prostredníctvom zhodnotenia ich historicko-kultúrneho dedičstva;

38. podporovať požiadavku Európskeho hnutia za vidiek (Mouvement Européen de la Ruralité – M.E.R.) a rozšírenej pracovnej skupiny Európskeho parlamentu pre vidiecke, horské a odľahlé oblasti, aby Európska komisia vypracovala bielu knihu, ktorá by mohla slúžiť ako východisko pre politiku rozvoja vidieckych oblastí po roku 2020;

39. aktívne podporovať koordinačnú platformu, ktorú má Európska komisia vytvoriť pre oblasť miestneho rozvoja;
40. zdôrazňovať význam vidieckych oblastí ako pólov rozvoja a inovácií, ktoré prispievajú k stratégii Európa 2020;
41. zakotviť v EFRR jasné vyjadrenie o prínose spolupráce medzi mestskými a vidieckymi oblasťami a zintenzívnené funkčné posudzovanie tohto priestoru s cieľom naplno využiť potenciál takejto spolupráce a prostredníctvom nej podstatne prispieť k územnej súdržnosti;
42. vysloviť nesúhlas so zásadou makroekonomickej podmienenosti na vyčlenenie finančných prostriedkov EÚ vzhľadom na to, že je potrebné zohľadniť aj sociálne a environmentálne ukazovatele;
43. venovať osobitnú pozornosť inovačným prístupom vo vidieckych oblastiach, pretože môžu slúžiť ako vzor pre iné regióny a územia;
44. zasadzovať sa za to, aby sa finančné prostriedky EIB, poľnohospodárske inovačné programy a vedecký výskum zameriavali najmä na oblasti s chovom dobytka a oblasti s prírodným znevýhodnením, čo je prípad horských oblastí, ako aj na malé poľnohospodárske podniky rodinného charakteru, pričom treba zohľadniť aj riešenia v oblasti sociálnych výziev s cieľom zachovať udržateľné poľnohospodárstvo vo všetkých regiónoch a zachovať vidiecke spoločenstvá, čím sa zmiernia regionálne rozdiely;
45. zdôrazňovať význam inovačného partnerstva pre modernizáciu hospodárstva vo vidieckych oblastiach, predovšetkým v časti, v ktorej sa navrhuje dosiahnuť užšie prepojenie medzi poľnohospodárskou politikou a politikou výskumu, medzi výskumníkmi a poľnohospodármi. V tejto súvislosti treba plne využiť opatrenia stanovené v nariadení č. 1305/2013 na podporu priority „podnietiť prenos poznatkov a inovácií v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve a vo vidieckych oblastiach“;
46. žiadať, aby sa na európskej úrovni vypracovali príslušné usmernenia, v ktorých budú stanovené funkcie a úlohy rôznych vidieckych vnútroštátnych sietí, ako aj spôsoby poskytovania pomoci pri výkone príslušných plánov rozvoja vidieka;
47. snažiť sa lepšie koordinovať inovačnú politiku na úrovni EÚ;
48. vyjadriť hlboké poľutovanie nad skutočnosťou, že vidiecke oblasti nepatria do hlavnej cieľovej skupiny inovačného partnerstva Európskej komisie pre miestny rozvoj (inteligentné mestá a spoločenstvá);
49. vyjadriť poľutovanie nad výsledkami predbežnej správy o vykonávaní operačných programov, kde sa zdôrazňuje skutočnosť, že v súčasnosti len 11 % prostriedkov EFRR má byť vyčlenených na vidiecke oblasti;
50. zmodernizovať ponuku odborného vzdelávania na vidieku a prispôsobiť ju celosvetovým podmienkam hospodárskej súťaže a potrebám miestnych podnikov;
51. usilovať sa o to, aby časť zdrojov ESF bola vyčlenená na odborné vzdelávanie a odbornú prípravu vo vidieckych oblastiach, ktoré sa musia ďalej rozvíjať;
52. vyzvať Komisiu, členské štáty a ich príslušné miestne a regionálne orgány, aby podporovali spoluprácu medzi podnikmi a regionálnymi inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj uľahčovali vytváranie stredísk na podporu inovácií v poľnohospodárstve, a to na základe riešení, ktoré už boli overené v iných členských štátoch;
53. zopakovať výzvu, aby sa široká verejnosť vzdelávala o dôležitosti zachovania vidieckych oblastí pre všetkých obyvateľov⁽¹⁾, a v dôsledku toho zaručiť obyvateľstvu vidieckych oblastí poskytovanie základných verejných služieb, ako je vzdelávanie, zdravotnícke alebo sociálne služby;

⁽¹⁾ NAT-V/029.

54. vypracovať opatrenia na podporu vývoja produktov v malých podnikoch a odstraňovať prekážky na trhu a tiež podporovať konzumáciu potravín z miestnych zdrojov a krátke dodávateľské reťazce pre distribúciu poľnohospodársko-potravinárskych výrobkov;
55. vyzvať na to, aby sa s pomocou prístupových sietí novej generácie podporujúcich implementáciu Digitálnej agendy pre Európu 2020 zintenzívnilo úsilie vynakladané na podporu rozvoja rýchleho internetu vo vidieckych oblastiach;
56. zdôrazniť skutočnosť, že sa musia zlepšiť základné vedomosti v oblasti IKT.

V Bruseli 10. februára 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Ukazovatele územného rozvoja – nad rámec HDP

(2016/C 120/05)

Spravodajkyňa: Catuscia MARINI (IT/SES), predsedníčka regiónu Umbria**POLITICKÉ ODPORÚČANIA**

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Politická diskusia na tému „Nad rámec HDP“

1. z hľadiska tvorby politiky uznáva dôležitosť strategického prístupu, v rámci ktorého sa vymedzia spoločné ciele na základe spoločných hodnôt a určia sa opatrenia na dosiahnutie týchto spoločne stanovených cieľov. Týmto spôsobom sa nepremrhávajú príležitosti, ktoré vytvorilo preskúmanie stratégie Európa 2020 a finančného rámca na roky 2014 – 2020 v polovici obdobia ich uplatňovania a ktoré by mohli viesť k zásadnému zlepšeniu štruktúry riadenia, do ktorej budú zapojené všetky úrovne verejnej správy;
2. vyjadruje presvedčenie, že na to, aby verejnosť akceptovala konzistentné politické rozhodnutia, je nevyhnutný prístup k verejnej politike založený na dôkazoch, v rámci ktorého možno predvídať a merať vplyv možností politik;
3. v súvislosti s diskusiou o meraní pokroku v našej spoločnosti kladie dôraz na úzke prepojenie medzi meraním, vnímaním a konaním, pričom sa zdôrazňuje, že opatrenia je potrebné voliť na základe rozšírených spoločenských hodnôt a prezieravo;
4. zdôrazňuje, že opatrenia alebo ciele vyjadrené pomocou ukazovateľov nemôžu nikdy nahrádzať riadne a jasne vyjadrenú politickú stratégiu, zostávajú preto účelovým prostriedkom, teda nástrojom na realizáciu strategických cieľov;
5. konštatuje, že diskusia o ukazovateľoch územného rozvoja nad rámec HDP je teda politickou diskusiou, ktorá sa má začať participatívnym a demokratickým vymedzením strategických cieľov pre terajšie a budúce generácie, ktoré by daný orgán prijal za svoje v rámci svojej politickej činnosti;
6. v tejto súvislosti vyjadruje presvedčenie, že je potrebné ďalej zlepšovať metodiku používanú na riadenie politiky na úrovni EÚ s cieľom získať aktuálnejšie a komplexnejšie informácie, ktoré lepšie zodpovedajú skutočnosti, a vymedziť primeraný a jednotný spôsob, ako pri analýze situácie zohľadniť hospodárske, sociálne a environmentálne aspekty;
7. zdôrazňuje, že do diskusie o ďalších kritériách dosahovania udržateľného rozvoja a súdržnosti v Európskej únii presahujúcich rámec HDP by sa mali zapojiť všetky úrovne verejnej správy v Európskej únii;
8. zdôrazňuje, že je potrebné dôkladne preskúmať potrebu, možnosti a dôsledky vypracovania dodatočných ukazovateľov, indikátorov a metód, ktoré sa už vyskúšali alebo použili na miestnej a regionálnej úrovni. Domnieva sa, že je dosť času na takúto dôkladnú analýzu, ktorá prispeje do diskusie o ďalšom programovom období;
9. zdôrazňuje problém rastúcich územných rozdielov v Európe, okrem iného pokiaľ ide o verejné a súkromné investície, inovácie, digitálne služby, produktivitu, zamestnanosť, chudobu, sociálny blahobyt, demografický vývoj a rozloženie obyvateľstva na území, a požaduje, aby Európska komisia zohľadnila túto skutočnosť pri posudzovaní politik EÚ a navrhovaní nových politických nástrojov;
10. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že VR by sa mohol zúčastniť na tejto diskusii a podporiť stanovisko miestnych a regionálnych orgánov, čím by výrazne pomohol vymedziť spôsob, ktorým sa uvedú do rovnováhy hospodárske, sociálne a environmentálne informácie a ktorý by mal napokon ako referenčná pomôcka pri rozhodnutiach o financovaní mimoriadny význam pre regionálne a miestne orgány;

11. vzhľadom na ďalšie programové obdobie po roku 2020 navrhuje, aby Európska komisia čím skôr začala dôkladnú diskusiu s miestnymi a regionálnymi orgánmi o budúcich cieľoch týchto politík a o potrebných ukazovateľoch na meranie pokroku. V nadväznosti na oznámenie Komisie z roku 2009 a vzhľadom na najnovší vývoj vyzýva Komisiu, aby predložila plán týkajúci sa HDP a ďalších ukazovateľov;

K spôsobu dopĺňajúcemu HDP v záujme zacielenia politiky EÚ

12. uznáva význam hrubého domáceho produktu (HDP) ako jednoduchého, priamočiareho a lineárneho ukazovateľa, ktorý vychádza z jasnej metodiky umožňujúcej porovnávať mnohé relevantné makroekonomické ukazovatele za určitý čas a medzi krajinami a regiónmi, a tak predstavuje užitočný nástroj na pridelovanie prostriedkov;

13. zdôrazňuje však, že HDP nie je presné meradlo schopnosti spoločnosti vyriešiť otázky ako zmena klímy, efektívne využívanie zdrojov a konkurencieschopnosť regiónov, kvalita života, starnutie obyvateľstva, sociálne začlenenie, zemepisné osobitosti, prerozdelenie príjmov a zemepisné rozloženie zdrojov a činiteľov hospodárskeho rastu, a dodáva, že sú to aspekty, na ktorých občanom mimoriadne záleží, ako konštatujú zástupcovia regionálnych a miestnych samospráv;

14. víta preto početné iniciatívy na medzinárodnej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni zamerané na stanovenie indexov na meranie pokroku nad rámec HDP, pomocou ktorých by sa vypracovali ukazovatele pre celú EÚ odrážajúce situáciu v členských štátoch, ako aj na miestnej a regionálnej úrovni;

15. pripomína okrem iného alternatívne použitie indexu ľudského rozvoja, ktorý môže byť metodickým prínosom prispôbeným rámcu EÚ, prostredníctvom ukazovateľov dlhého života a zdravého životného štýlu, vzdelávania a životnej úrovne, ako to urobila OSN vo svojom rozvojovom programe;

16. oceňuje pozoruhodný pokrok, ktorý dosiahol Eurostat v súvislosti s meraním pokroku nad rámec HDP v oblasti „kvality života“, „hospodárenia domácností“ a „udržateľného životného prostredia“;

17. poukazuje na skutočnosť, že nie všetky regióny a mestá majú potrebné právomoci, zdroje a administratívne kapacity, aby sa zapojili do stanovovania cieľov, a navrhuje, aby sa prijali riešenia vrátane kvalitatívnejšieho prístupu založeného na „ceste k zmene“, v rámci ktorého by smerovanie k zmene – t. j. či regióny a mestá pozitívne prispievajú k plneniu vnútroštátnych a európskych cieľov – bolo dôležitejšie než dosahovanie určitých stanovených cieľov. Miestne a regionálne orgány by tak mohli postupovať tempom, ktoré zodpovedá ich vlastnému potenciálu a schopnostiam;

18. zdôrazňuje však, že vybrané indexy, ktoré majú miestne, regionálne, vnútroštátne a európske orgány používať pri navrhovaní a vykonávaní politík EÚ a na meranie pokroku pri dosahovaní spoločných cieľov, musia byť jednotné a konzistentné;

19. pripomína, že nie všetky metodické prístupy, ktoré výskumníci spravidla zaraďujú k metódam nahrádzajúcim HDP, upravujúcim HDP a dopĺňajúcim HDP, sú rovnako vhodné pre celoeurópsku metódu založenú na HDP a ďalších ukazovateľoch na meranie stavu a pokroku na národnej, regionálnej a miestnej úrovni;

20. v súvislosti s regionálnou politikou EÚ opakuje, že územná súdržnosť je v komplementárnom vzťahu k hospodárskej a sociálnej súdržnosti, a preto sa nemôže merať výlučne na základe hospodárskeho ukazovateľa, súhlasí však s Európskou komisiou v tom, že akákoľvek metóda, ktorej cieľom je nahradiť HDP vylúčením hospodárskych ukazovateľov zo svojho rozsahu zisťovania, nie je vhodná na účely jednotného merania pokroku v dosahovaní spoločných cieľov;

21. navrhuje, aby VR ďalej úzko spolupracoval najmä s OECD na iniciatívach ako „How is life in your region?“ (Ako sa žije vo vašom regióne), ktorá predstavuje zrozumiteľný nástroj a celistvejší prístup k meraniu pokroku na miestnej a regionálnej úrovni, no v kontexte viacročnej stratégie pre Európu namieta proti prístupu k meraniu pokroku na základe hodnotenia vychádzajúceho z jediného meradla; v tejto súvislosti pripomína, že rôzne regióny prejavili záujem aj o index zlepšenia života OECD (Better Life Index) a hlavne o ukazovatele, ktoré sa v ňom používajú, pretože aj keď neumožňuje meranie regionálneho rozvoja, jeho výsledky poskytujú obraz o kvalite života obyvateľstva, čo môže slúžiť za základ budúcej definície cieľov a stratégií na miestnej a regionálnej úrovni;

22. vyjadruje presvedčenie, že sa ďalej môžu analyzovať metódy spočívajúce v snahe upraviť HDP rozšírením tradičných opatrení hospodárskej výkonnosti pomocou environmentálnych a sociálnych faktorov vyjadrených v peniazoch a zameraných na modelovanie alebo stimulovanie hospodárskych, sociálnych a environmentálnych účinkov rôznych politických opatrení, pričom v tomto kontexte považuje za dôležitú referenciu „index sociálneho pokroku“, ktorý sa už používa v 40 krajinách;

23. domnieva sa, že je naliehavé získať porovnateľné štatistické údaje na miestnej alebo nižšej ako miestnej úrovni, a tiež premeniť existujúcu klasifikáciu vidieckych a mestských oblastí OECD a Komisie na kategórie Eurostatu, ktoré by na základe spoľahlivých informácií priamo z terénu mohli pomôcť pri tvorbe i hodnotení politiky EÚ;

24. poukazuje na nedostatok kvantitatívnych informácií o rôznych regiónoch EÚ s osobitnými územnými charakteristikami, najmä zemepisnými, environmentálnymi, hospodárskymi a sociálnymi, ktoré podmieňujú rozvoj. Príkladom sú tu najvzdialenejšie regióny. Navrhuje tiež, aby Eurostat akceptoval územné kategórie stanovené v zmluve, ako sú napríklad najodľahlejšie regióny, a na ich základe vytváral štatistiky, ktoré by prispeli k nevyhnutným úpravám a prispôbeniu politik a činností EÚ na príslušné územia;

25. víta významnú prácu, ktorú vykonala Európska komisia v oblasti úpravy HDP prostredníctvom mimoriadne úspešného prístupu spočívajúceho v rozšírení národných účtov zahrnutím environmentálnej sféry a sociálnej sféry, ale upozorňuje na súvisiace teoretické ťažkosti a značné zdroje potrebné na finančné vyčíslenie sociálnych aspektov, najmä pokiaľ ide o účty regiónov a obcí, a zároveň pochybuje, či výsledky takéhoto zložitého prístupu možno jednoducho sprístupniť verejnosti;

26. podporuje preto metódy, ktoré dopĺňajú HDP pri meraní pokroku v dosahovaní spoločných strategických cieľov, pretože takého spôsobu zohľadňujú viacrozmernú skutočnosť tým, že zahŕňajú rôzne aspekty blahobytu v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej sfére prostredníctvom obmedzeného počtu indexov;

27. v tomto kontexte vyjadruje presvedčenie, že pre tvorbu politiky na ktorejkoľvek úrovni verejnej správy je najvhodnejšou metodikou tá, ktorá komplexne meria blahobyt vrátane hospodárskych otázok (okrem iného produktivita, inovácie, vývoz), práce (okrem iného ukazovatele zamestnanosti a kvality pracovných miest), environmentálnych otázok (okrem iného energetická náročnosť a účinnosť hospodárstva, chránené prírodné oblasti a biologická rozmanitosť, podiel energie z obnoviteľných zdrojov, emisie CO₂) a demografických otázok (okrem iného ukazovatele demografickej situácie a pohybu obyvateľstva), sociálneho začlenenia (okrem iného osoby, ktorým hrozí chudoba alebo sociálne vylúčenie, rozdelenie príjmov) a územných otázok (okrem iného dostupnosť a únosnosť);

28. okrem toho navrhuje, aby medzi vybranými ukazovateľmi prevládali také, ktoré merajú možné účinky vykonávaných politik, a to najmä prostredníctvom merania výsledkov a vplyvov, ako aj nákladov. Zároveň zdôrazňuje, že v prípade najvzdialenejších regiónov sú obzvlášť potrebné údaje o určitých nedostatkoch a nepriaznivých podmienkach, ktoré sa musia zohľadniť pred definovaním a implementáciou politik;

29. preto navrhuje, aby sa vo všetkých inštitúciách EÚ v nadväznosti na hodnotnú prácu Európskeho systému strategických a politických analýz (ESPAS) sledovali trendy EÚ a aby sa rozvíjala spolupráca v tejto oblasti. To by pre všetky úrovne verejnej správy slúžilo ako systém včasného varovania sledujúci hospodárske, sociálne a environmentálne trendy európskeho významu, ktoré by mohli mať vplyv na strategické ciele alebo si vyžadovať úpravu strategických priorít;

Preskúmanie stratégie Európa 2020 a budúcej politiky súdržnosti

30. zdôrazňuje, že v stratégii Európa 2020 sa stanovil súbor cieľov s pridruženými kľúčovými ukazovateľmi a uznal sa význam doplnenia údajov o hospodárskom raste (HDP), ako aj ďalších hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a demografických ukazovateľov na meranie udržateľného pokroku; dodáva, že toto zistenie platí rovnako aj na nižšej než vnútroštátnej úrovni;

31. zdôrazňuje, že postupy stanovovania cieľov stratégie Európa 2020 a výberu ukazovateľov na meranie pokroku prebiehali vo veľkej miere zhora nadol bez toho, aby sa prihliadalo na špecifickú situáciu na miestnej a regionálnej úrovni. Územne diferencované potreby a ciele sa, naopak, uznávajú v politike súdržnosti, pretože presadzovanie celkových cieľov EÚ by nemalo obmedziť potenciál rozvoja určitého regiónu alebo obce vyplývajúci zo znalostí a právomocí špecifických pre región; v kontexte stratégie Európa 2020 preto VR vyzýva, aby sa ciele stanovili podľa špecifik jednotlivých regiónov;

32. oceňuje súčasnú politiku súdržnosti, ktorá predstavuje výrazný prínos a pridanú hodnotu pre regióny a výrazne podporuje rozvoj príslušných regiónov. Vyzýva Európsku komisiu, aby vypracovala stratégiu fungovania politiky súdržnosti na programové obdobie začínajúce sa v roku 2021 a zároveň zachovala súčasnú metódu implementácie, v rámci ktorej bude HDP, vhodne doplnený ďalšími ukazovateľmi, zohrávať kľúčovú úlohu pri posudzovaní a implementácii;

33. upozorňuje v tejto súvislosti na rozdielne zameranie cieľa európskej územnej spolupráce politiky súdržnosti. Predovšetkým rozvoj cezhraničnej spolupráce má za cieľ podporovať integráciu pohraničných regiónov vo všetkých oblastiach ľudského života – teda nad rámec cieľov stratégie Európa 2020. V tejto oblasti je potrebné vyvinúť metódy a ukazovatele, ktoré by tento pokrok dokázali lepšie mapovať a hodnotiť;

34. poukazuje na dôsledné zostúladenie politiky súdržnosti a stratégie Európa 2020, ale kritizuje nesúlad medzi spôsobmi merania a intervencie stanovenými v stratégii Európa 2020 na jednej strane a v politike súdržnosti na strane druhej;

35. pripomína Európskej komisii, že v revidovanej stratégii Európa 2020 by sa mal viac zdôrazniť teritoriálny rozmer najmä v súvislosti s územnou súdržnosťou, v rámci ktorej by mohol vývoj príslušných hospodárskych, environmentálnych a sociálnych ukazovateľov podporiť kvalitu miestnych a regionálnych politík. Takéto stratégie by mali využívať spôsoby založené na viacrozmernom prístupe, v ktorom sú HDP alebo iné hospodárske ukazovatele doplnené o meradlá sociálnych a environmentálnych aspektov, ktoré získali politickú podporu na všetkých úrovniach verejnej správy;

36. upozorňuje, že v kontexte výrazných stimulov na presadzovanie tematického zamerania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov na malý počet oblastí politiky, ktoré prispievajú k plneniu stratégie Európa 2020, možno predpokladať, že úspech politiky súdržnosti sa bude merať pokrokom v dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020;

37. dôrazne odporúča, aby sa nové hlavné ciele stratégie Európa 2020 a jej nástupcu po roku 2020 stanovili zdola nahor, aby budúce národné programy reforiem mohli informovať o prínose regiónov a miestnych orgánov k plneniu hlavných vnútroštátnych cieľov. To by vlády členských štátov zároveň viedlo k tomu, aby zapojili miestne a regionálne orgány do prípravy národných programov reforiem, čo v súčasnosti vo väčšine členských štátov neplatí;

38. želal by si, aby sa politika súdržnosti vrátila k svojej pôvodnej funkcii, teda znižovaniu rozdielov medzi jednotlivými regiónmi v oblasti rozvoja a úlohe hlavnej investičnej politiky na úrovni EÚ. Na tento účel by sa malo preskúmať prepojenie politiky súdržnosti s budúcou stratégiou Európa 2020 v období po roku 2020;

39. zdôrazňuje však, že mnoho nástrojov EÚ naďalej vychádza z príliš obmedzeného hospodárskeho meradla. Týka sa to aj politiky súdržnosti, v rámci ktorej sa finančné prostriedky rozdeľujú medzi členské štáty podľa HDP na obyvateľa a nezamestnanosti, zatiaľ čo klasifikácia regiónov na úrovni NUTS 2 do jednej z troch kategórií rozvoja, na základe ktorej sa určuje pridelenie rozpočtových prostriedkov, vychádza výlučne z HDP na obyvateľa;

40. poukazuje preto na skutočnosť, že rozhodnutia o oprávnenosti v zásade vôbec nezohľadňujú sociálne ani environmentálne a územné aspekty v európskych regiónoch, pričom logickým krokom by bolo založiť budúce nástroje na komplexnejšej, jednotnejšej metóde, v rámci ktorej by sa vo väčšej miere využívali sociálne, environmentálne a územné ukazovatele, ktoré by poukázali najmä na regionálne špecifiká uvedené v zmluve a ktoré sa musia zohľadniť pri rozhodovaní o oprávnenosti regiónov;

41. zamýšľa sa na tým, akú má klasifikácia NUTS 2 schopnosť zohľadniť skutočné komunity a skutočné zemepisné oblasti, keď v mnohých členských štátoch sú oblasti NUTS čisto štatistické zemepisné oblasti na základe počtu obyvateľov a neodrážajú skutočné hranice ani funkčné zemepisné celky. Poukazuje na to, že oblasti NUTS sa používajú aj na pridelovanie štrukturálnych fondov EÚ, ich využívanie na formuláciu a hodnotenie územného vplyvu EÚ v oblasti súdržnosti, dopravy, životného prostredia a iných politík má dominantný vplyv, čo spôsobuje, že politiky EÚ nie sú prispôbené reálnej situácii v praxi. V záujme spravodlivejšieho pridelovania finančných prostriedkov má v tomto ohľade zásadný význam vyvážiť zjavné nedostatky HDP, ako je územné skreslenie spôsobené dochádzaním cez hranice oblastí NUTS, tak, že sa pri rozhodovaní o oprávnenosti zohľadní sociálna a ekologická situácia v regiónoch;

42. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že používanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov vrátane Kohézneho fondu by v nasledujúcom viacročnom finančnom období malo byť založené na viacerých kritériách než len HDP, pokiaľ budú politicky prijateľné na všetkých úrovniach riadenia;

Ďalší krok na umožnenie stratégie, ktorá presahuje rámec HDP

43. zároveň uznáva opodstatnenosť hlavných cieľov v rámci plnenia komplexných strategických cieľov a zdôrazňuje, že na sledovanie pokroku je potrebné mať včas k dispozícii harmonizované a porovnateľné regionálne údaje relevantné pre jednotlivé ciele;

44. v tomto kontexte zdôrazňuje, že dostupnosť ukazovateľov a často aktualizovaných údajov na regionálnej úrovni je nevyhnutná na zlepšenie zodpovednosti technického návrhu a na prijatie dobrých politických rozhodnutí. Preto napriek tomu, že na úrovni Eurostatu už existuje účinný a podrobne štruktúrovaný súbor údajov o ukazovateľoch blahobytu, Európska komisia a Eurostat by mali urýchlene riešiť hlavnú výzvu, ktorá vyvstáva pre regionálnych a miestnych tvorcov politík a aj pre viacúrovňové vykonávanie stratégie Európa 2020 a politiky súdržnosti, s cieľom zlepšiť a ešte viac zefektívniť systém údajov, ktorý by malo sprevádzať spracovanie a uplatňovanie metodík na hodnotenie vplyvu politických opatrení;

45. v tomto ohľade víta pokrok, ktorý Komisia dosiahla v súvislosti s plánom realizácie pre „Meranie pokroku v meniacom sa svete“ z roku 2009, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že vo vytváraní a šírení regionálnych a miestnych údajov sa dosiahlo len nevýrazné zlepšenie;

46. poukazuje na to, že práve krajiny, v ktorých sú údaje dostupné na regionálnej, a najmä miestnej úrovni neúplné, môžu v rámci štrukturálnych fondov EÚ venovať značnú časť pridelených finančných prostriedkov na tzv. tematický cieľ 11 (budovanie inštitucionálnych kapacít). Vzhľadom na to, že sme na začiatku programového obdobia, máme jedinečnú príležitosť vybudovať celoeurópsky súbor porovnateľných údajov na regionálnej a miestnej úrovni, ktoré sa môžu využiť pri formovaní a hodnotení politík EÚ po roku 2020;

47. dôrazne žiada, aby Európsky štatistický systém ďalej zlepšoval kvalitu administratívnych údajov a zároveň urýchlil zavádzanie georeferenčných štatistík s cieľom zvýšiť hodnotu zberov dát a znížiť zaťaženie respondentov;

48. víta skutočnosť, že od posledného stanoviska VR na tému „Meranie pokroku nad rámec HDP“ údaje dostupné na úrovni EÚ, najmä údaje vzťahujúce sa na miestnu a regionálnu úroveň, ustavične pribúdajú, vyjadruje však poľutovanie, že ešte stále obsahujú výrazné nedostatky; navrhuje preto, aby Európska komisia čo najskôr predložila analýzu súčasných a budúcich nedostatkov v poskytovaní komplexného súboru hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a demografických údajov v Európe, ktoré presahujú rámec HDP;

49. v tejto súvislosti vyjadruje osobitné poľutovanie nad skutočnosťou, že súčasná „regionalizácia“ ukazovateľov nie je uspokojujúca, pretože dostupné sú len niektoré ukazovatele potrebné na sledovanie hlavných cieľov stratégie Európa 2020 na regionálnej úrovni (NUTS 2 a 3), a to niekedy so značným oneskorením. To isté platí pre alternatívne ukazovatele, ktoré môžu regióny a mestá na svojich územiach považovať za nevyhnutný predpoklad pokroku v dosahovaní cieľov EÚ. Na základe aktualizovaných regionálnych štatistík by sa mohol zostaviť syntetický regionálny ukazovateľ pokroku v súlade s návrhom Výboru regiónov;

50. požaduje, aby Európska komisia a Eurostat navrhli harmonogram na zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do procesu (realistického) stanovovania cieľov a na vypracovanie regionálnej štatistiky potrebnej na návrh, vykonávanie, monitorovanie a hodnotenie obnovennej stratégie Európa 2020 prostredníctvom stanovenia územne diferencovaných cieľov;
51. zdôrazňuje potrebu ísť v meraní pokroku na miestnej a regionálnej úrovni nad rámec aktuálneho systému štatistík a ukazovateľov (podľa nariadenia o NUTS) najmä so zreteľom na „funkčné regióny“ a cezhraničné oblasti a navrhuje, aby Európska komisia pokračovala vo vývoji koncepcií a ukazovateľov, ktoré s tým súvisia, a vzala do úvahy oblasti zahrnuté do makroregionálnej stratégie;
52. opakuje, že v celom rade politík EÚ by sa mal viac zdôrazniť mestský a vidiecky rozmer najmä v súvislosti s územnou súdržnosťou, v rámci ktorej by sa mohla vývojom príslušných hospodárskych, environmentálnych a sociálnych ukazovateľov podporiť kvalita miestnych a regionálnych politík;
53. žiada Európsku komisiu, aby do európskeho štatistického programu začlenila potrebné opatrenia na odstránenie nedostatkov štatistických informácií o rozmanitosti a územných špecifikách v EÚ, najmä opatrenia na zber údajov a vytváranie ukazovateľov o fenoméne odľahlosti a izolovanosti regiónov s cieľom zlepšiť proces navrhovania a implementácie európskych politík, ktoré budú lepšie prispôsobené regiónom postihnutým týmito fenoménmi, a to v súlade so zásadou územnej súdržnosti;
54. považuje za potrebné vytvoriť model podpory rozhodnutí schopný stanoviť poradie priorít blahobytu na miestnej úrovni s cieľom vyzdvihnúť osobitosti regiónov v rámci spoločnom pre všetky územia EÚ a využívať tento rebríček na hodnotenie účinnosti politiky *ex ante* a *ex post* aj vo fáze rokovaní medzi Európskou komisiou a miestnymi orgánmi alebo miestnych konzultácií so zainteresovanými stranami.

V Bruseli 11. februára 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Európska spolupráca v oblasti mládeže (2010 – 2018)

(2016/C 120/06)

Spravodajca: Csaba BORBOLY (RO/ELS), predseda okresného zastupiteľstva, Harghita**Referenčný dokument:** Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Návrh spoločnej správy Rady a Komisie za rok 2015 o vykonávaní obnoveného rámca pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže (2010 – 2018)

COM(2015) 429 final

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. víta skutočnosť, že Komisia uznala význam toho, že v oblasti politiky mládeže treba ďalej posilňovať vytváranie odvetvovej politiky založenej na údajoch a faktoch a čo najúčinnejšie koordinovať európske, regionálne a vnútroštátne zdroje, ako aj úsilie o dosiahnutie cieľov v oblasti politiky mládeže;
2. obzvlášť oceňuje, že Komisia v oblasti spolupráce v rámci politiky mládeže na obdobie rokov 2016 – 2018 pokladá za potrebné, aby sa vhodnými vylepšovaním odvetvovej politiky podľa možnosti čo najrýchlejšie reagovalo na nové výzvy, ako je napríklad integrácia mladých utečencov alebo propagácia extrémizmu medzi mladými ľuďmi;
3. v tejto súvislosti vyslovene víta úžitok, ktorý prináša rámec EÚ pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže (na roky 2010 – 2018) tým, že zlepšuje spoluprácu medzi členskými štátmi EÚ a ich miestnymi a regionálnymi samosprávami a otvára a rozširuje príležitosti a výhody európskeho integračného projektu pre mladých ľudí, a preto Komisiu vyzýva, aby pokračovala v rámci aj na obdobie po roku 2018 a ďalej ho vyvíjala;
4. potvrdzuje, že hlavné ciele politiky v oblasti mládeže by sa mali aj naďalej zameriavať na zabezpečenie rovnakých príležitostí pre mladých ľudí, podporu ich sociálneho začlenenia, ako aj na posilnenie ich konkurencieschopnosti na trhu práce, pričom treba podporovať aktívne občianstvo (účasť mládeže), posilnenie práce s mládežou, nediskrimináciu a porozumenie medzi kultúrami;
5. zároveň však vyjadruje znepokojenie nad tým, že Komisia v súvislosti s politikou v oblasti mládeže nespomína úlohu miestnych a regionálnych orgánov, a to ani napriek tomu, že je úplne zrejmé, že ak existujú vnútroštátne politické opatrenia týkajúce sa mládeže, vo väčšine členských štátov spadajú v rôznom rozsahu do právomoci miestnych a regionálnych orgánov;
6. oceňuje prácu Eurostatu zameranú na vytváranie a koordináciu súborov údajov týkajúcich sa celého radu faktorov v spojitosti s mládežou;
7. vyzýva Komisiu, aby systematicky skúmala územný vplyv politiky v oblasti mládeže na nižšej ako celoštátnej úrovni, teda aspoň na úrovni NUTS 2. Aby sa ďalej posilňovala úloha regiónov pri uplatňovaní stratégie EÚ pre mládež, považuje za potrebné vypracovať v rámci otvorenej metódy koordinácie medzi členskými štátmi EÚ merateľné ukazovatele, konkrétne akčné plány zamerané na mládež, ktoré budú zahŕňať všetky úrovne správy, a uzatvárať pevné partnerstvá medzi mládežníckymi organizáciami a verejnými orgánmi;

8. na základe konzultácií zainteresovaných strán sa domnieva, že aj keď program Erasmus+ a záruka pre mladých ľudí sú skutočne veľmi dôležité nástroje na dosiahnutie cieľov odvetvovej politiky, problémy sú oveľa zložitejšie a Únia už aj teraz toho robí v oblasti mládeže oveľa viac, než predstavujú uvedené dva úspešné nástroje, ktoré – *a priori* považované za účinné – sa ukázali ako nedostatočné, pretože konkrétne záruka pre mladých ľudí sa ešte stále neuplatňuje v náležitej miere. Najmä v prípade zraniteľných mladých ľudí zdôrazňuje potrebu vypracovať iniciatívy na podporu mladých ľudí v systémoch sociálneho zabezpečenia, ktorým hrozí, že sa po dovŕšení 18 rokov ocitnú bez akejkoľvek ochrany, a tak sprevádzať ich prechod do dospelosti. Preto upozorňuje na to, že v primeranej forme by sa mali sprístupniť aj ďalšie informácie o výsledkoch v oblasti politiky mládeže, okrem iného najmä v súvislosti s témami, ako je nezamestnanosť a sociálne začlenenie mladých ľudí. To by tiež pomohlo určiť, či by nebolo vhodné poskytnúť špecifickú pomoc z európskych štrukturálnych a investičných fondov, počínajúc od súčasného programovacieho obdobia. Vzhľadom na zložitosť a rozsah aktuálnych výziev by mala byť politika v oblasti mládeže začlenená do všetkých politik ÚE tak, že sa použije horizontálny prístup, keďže tieto politiky sú schopné nielen hľadať riešenia problémov týkajúcich sa mládeže, ale aj byť východiskom pre podporu nového hospodárskeho rastu. Okrem toho znovuobjavenie hodnôt vlastných tradícií a remesiel môže predstavovať nové pracovné príležitosti. Rovnako sa naďalej musí vyvíjať veľké úsilie o to, aby sa medzi členskými štátmi a miestnymi a regionálnymi samosprávami podporila výmena osvedčených postupov v oblasti zapojenia mládeže a práce s mládežou. Okrem toho hospodársky význam vzdelávania a odbornej prípravy, o ktorých sa viedli diskusie na zasadnutí Rady pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport 12. decembra 2014 ⁽¹⁾ v nadväznosti na strednodobé preskúmanie stratégie Európa 2020, by sa teraz mali premietnuť do konkrétnych investícií do vzdelávania ako súčasť dlhodobej agendy EÚ pre oblasť rastu a mládeže;

9. víta skutočnosť, že Komisia zlepšila zverejňovanie informácií pre mladých ľudí, ktorí hľadajú prácu, prostredníctvom systému EURES na výmenu informácií o ponuke pracovných miest a že začala realizovať iniciatívu Tvoje prvé pracovné miesto EURES na podporu mladých ľudí pri hľadaní zamestnania v zahraničí a podnikla konkrétne kroky vedúce k realizácii požiadavky, ktorá bola formulovaná v odporúčaní Rady týkajúcom sa rámca kvality pre stáže, a síce aby sa portál EURES rozšíril o stáže. Vyzýva členské štáty, aby vo väčšej miere využívali možnosti, ktoré im tieto nástroje ponúkajú;

10. s obavou konštatuje, že sa znižuje priama politická aktivita mladých ľudí (predovšetkým vo forme volebnej účasti) a že je v porovnaní so staršími generáciami menšia, zároveň však víta, že mnohí mladí ľudia majú záujem angažovať sa ako aktívni členovia svojho miestneho spoločenstva formou členstva v organizáciách, prostredníctvom internetových nástrojov (sociálne médiá) alebo vykonávaním dobrovoľníckej práce. Treba preto privítať, že Komisia a členské štáty chcú využívať nové formy účasti na demokratických procesoch a prístup k politickému rozhodovaniu v rámci stratégie EÚ pre mládež. Bolo by tiež potrebné mladým ľuďom viac objasňovať ich právo iniciovať a podporovať európsku iniciatívu občanov;

11. odporúča, aby Komisia preskúmala osvedčené postupy členských štátov a regiónov, pokiaľ ide o šírenie politickej gramotnosti a o zníženie minimálneho veku pre volebné právo, najmä pokiaľ ide o priamy alebo nepriamy vplyv týchto dvoch prvkov na politickú angažovanosť a ochotu mladých ľudí zapájať sa, pričom musí jednoznačne zohľadňovať zodpovednosť členských štátov za učebné plány a štruktúru ich sústavy vzdelávania, a aby sa o výsledky preskúmania podelila s členskými štátmi a regiónmi;

12. za veľmi dôležité považuje mládežnícke a športové organizácie, ktoré pôsobia vo formalizovaných rámcoch a v oblasti mimoškolských aktivít v rámci neformálneho a informálneho vzdelávania k aktívnemu občianstvu, pretože významnou mierou prispievajú k rozvoju participatívnych zručností mladých ľudí a zlepšeniu kvality rozhodovacích postupov, a preto sa domnieva, že je dôležitá podpora týchto organizácií;

13. zdôrazňuje tiež potrebu určiť a podporiť neštruktúrované spoločenstvá mladých ľudí, vytvárané čoraz väčším počtom mladých ľudí, a to aj vďaka zodpovednému využívaniu sociálnych médií. Tieto spoločenstvá často vytvárajú mladí ľudia, ktorí majú ťažkosti s prístupom k príležitostiam a nemajú prostriedky na interakciu s inštitúciami;

14. súhlasí s tým, že je dôležité kvalitne pracovať s mládežou a že je potrebné zlepšiť schopnosť reagovať na spoločenské, behaviorálne a technologické zmeny. V tejto súvislosti treba v práci s mládežou ďalej podporovať uznávanie a zviditeľňovanie neformálneho a informálneho učenia;

⁽¹⁾ Tlačová správa z 3358. zasadnutia Rady pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport:
<http://www.consilium.europa.eu/en/workarea/downloadAsset.aspx?id=40802190967>.

15. vyjadruje znepokojenie nad tým, že spoločensko-výchovnú prácu s mládežou vo viacerých členských štátoch aj v právomoci miestnej samosprávy postihli rozpočtové škrtky v celej Európe, kým zvyšujúci sa počet mladých ľudí, ktorým hrozí chudoba a vylúčenie, a takisto zdraviu škodlivé spôsoby správania, ktoré sú medzi mladými ľuďmi čoraz rozšírenejšie, a s nimi spojená miera úmrtnosti medzi mladými by si žiadali nárast tejto činnosti. Predovšetkým je tiež potrebné propagovať zdravý životný štýl, ktorý by umožnil zamedziť užívanie drog, nadmerné užívanie alkoholu, užívanie tabaku, obezitu, a to aj prostredníctvom podpory fyzickej aktivity. Zároveň je dôležité navrhnuť aktívne politiky, ktoré by mladým ľuďom, združeným v organizáciách alebo jednotlivo, ponúkali možnosti osobného a profesionálneho rozvoja, aby mohli vytvoriť nové formy sociálnych vzťahov (Biela kniha o európskej mládeži z roku 2001);

16. v reakcii na súčasnú migračnú krízu a v kontexte Európskeho programu pre migráciu žiada, aby sa miestnym a regionálnym orgánom poskytli priamo dostupné finančné zdroje, aby si tieto orgány mohli plniť svoje záväzky v súvislosti s migráciou a integráciou;

17. domnieva sa, že migrácia mladých ľudí z menej rozvinutých európskych regiónov alebo regiónov, ktoré najhoršie postihla hospodárska kríza, narúša územnú a sociálnu súdržnosť a vedie k vážnym demografickým výzvam. S cieľom podporiť rast a tvorbu pracovných miest v týchto regiónoch, čo je kľúčové na to, aby sa zabránilo odchodu mladých ľudí a následnému odlevu mozgov, výbor zdôrazňuje, že je nevyhnutné podporovať najmä medziregionálne partnerstvá a priame opatrenia na miestnej a regionálnej úrovni prostredníctvom osobitných opatrení financovaných z EŠIF;

18. považuje za dôležitý nástroj výmenu osvedčených postupov v spolupráci zahŕňajúcej všetky oblasti, ktorá slúži na podporu mladých ľudí, pretože členským štátom a obecným a regionálnym samosprávam, ako aj zástupcom mládeže umožňuje, aby sa jeden od druhého učili. Okrem toho iniciatívy, ako je Európsko-stredomorská mládežnícka platforma a Európske mládežnícke fórum, podporujú dialóg napr. o otázkach podpory celoživotného vzdelávania a európskej politiky mobility, vzdelávania a zamestnanosti a otázkach rovnosti príležitostí žien a mužov;

19. navrhuje vypracovať taký základný balík, ktorý by každý členský štát mal podľa možnosti zabezpečiť mladým ľuďom. Tento balík by bol zameraný na zabezpečenie prístupu k širokopásmovému internetu, možnosť osvojenia si druhého cudzieho jazyka aspoň na úrovni B2 v rámci národného systému vzdelávania, profesijné poradenstvo a ďalšie prístupné tutorstvo, príležitosť na primeranú účasť na dobrovoľníckej činnosti, prípravu pri hľadaní prvého zamestnania, flexibilné a dostupné formy financovania potrebného na štúdiá, ktorého absolvovanie poskytuje rôzne kariérne možnosti; Zároveň vyzýva Európsku komisiu, aby zabezpečila, že všetci mladí ľudia v EÚ, ktorí majú záujem o odborné vzdelávanie, ho aj dostanú, a tiež, že budú mať zaručenú „aspoň minimálnu úroveň kvalifikácie a zručností“, ktoré by boli uznávané a potvrdené vo všetkých členských štátoch, čo im umožní mať prístup k minimálnej úrovni vzdelania, absolvovať toto vzdelanie a doplniť ho o primeranú úroveň zručností podporených náležitým potvrdením, ktoré uzná pridanú hodnotu tej aktivity, ktorú mladí ľudia vykonávajú v rámci neformálneho vzdelávania;

20. konštatuje, že v európskych regiónoch treba uskutočniť prieskumy, aby sa vytvoril lepší obraz o situácii mladých ľudí, pokiaľ ide o možnosť získať bývanie a o kvalitu tohto bývania, pričom je veľmi dôležité v tejto oblasti zabezpečiť výmenu osvedčených postupov, ako aj vypracovať akčné plány na miestnej úrovni, pretože v mnohých regiónoch možno pozorovať prebytok bytov, pričom v mnohých regiónoch kvalita bytov nezabezpečuje primerané podmienky pre mladých ľudí, zatiaľ čo v iných veľmi vysoké ceny vedú k vylúčeniu mladých ľudí. Na základe príslušných informácií treba vypracovať vhodné akčné plány, ktoré by zvýšili dostupnosť primeraných podmienok bývania pre mladých ľudí. Predovšetkým sa navrhuje vyčleniť pre mladých ľudí istú časť verejnej bytovej výstavby, podporovať formy solidárneho susedstva a spoluzitia medzi sebestačnými staršími osobami a mladými ľuďmi (co-housing) a podporovať kúpu obydľí so zvýhodnenými úvermi pre mladých ľudí;

21. zdôrazňuje, že v oblasti politiky mládeže je potrebné nájsť možnosti riešenia takých problémov, ako je prispôbenie zručností potrebám zamestnávateľov a potrebám vo výrobnom a územnom rámci, otázka zníženia vysokej miery nezamestnanosti mladých ľudí, otázka rovnakých príležitostí mladých ľudí žijúcich v malých osadách okrajových, najvzdialenejších, ostrovných alebo vidieckych regiónov, ktoré čelia demografickým výzvam, ako aj podpora iniciatív v oblasti vzdelávania prispôbené regionálnym špecifikám a osobitným schopnostiam a s tým súvisiaca výmena osvedčených postupov, a to aj docenením manuálnej práce. Zdôrazňuje, že prispôbenie zručností potrebám zamestnávateľov je dôležitým faktorom v oblasti nezamestnanosti mladých ľudí, ako aj pokiaľ ide o ďalší rozvoj ich kariérnych možností. Domnieva sa, že by sa mali zaviesť postupy, ktoré by zaručili potvrdzovanie a certifikáciu zručností získaných prostredníctvom neformálneho vzdelávania mladých ľudí a dobrovoľníckej práce tak, aby sa tieto zručnosti dali uplatniť aj pri začleňovaní na trh práce. Preto žiada, aby sa týmto otázkam naďalej venovala pozornosť a aby sa apelovalo na sociálnu zodpovednosť podnikov, aby zaujali empatický prístup voči mladým ľuďom, ktorí nie sú len pracovná sila súčasnosti a budúcnosti, ale aj potenciálni spotrebitelia, pokiaľ ide o tovar, ktorý tieto podniky vyrábajú, resp. služby, ktoré poskytujú;

22. domnieva sa, že v rámci politiky mládeže je na úrovni členských štátov, ako aj na úrovni miestnych a regionálnych orgánov potrebné naďalej venovať veľkú pozornosť takým oblastiam politiky, ako je propagácia základných hodnôt kresťanskej kultúry Európy, diskriminácia mladých ľudí založená na pohlaví, rodovej príslušnosti, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, postihnutí alebo sexuálnej orientácii, ako aj stanovenie krokov, ktoré treba v tejto súvislosti podniknúť, vrátane problémov týkajúcich sa osobitne mladých ľudí patriacich k národnostným a etnickým menšinám;

23. vyzýva príslušné miestne a regionálne orgány, aby v súlade s právnymi predpismi členských štátov a európskymi zásadami prijali všetky potrebné opatrenia zamerané na zachovanie vzdelávacích inštitúcií vyučujúcich v jazyku národnostných alebo jazykových menšín a na vytváranie ďalších takýchto inštitúcií. Zároveň vyzýva členské štáty, aby v záujme efektívneho osvojenia si úradného jazyka vypracovali riešenia v oblasti vzdelávania, ktoré budú zohľadňovať osobitnú situáciu mladých ľudí, ktorí sú príslušníkmi národnostných menšín, a to v súlade s požiadavkami týkajúcimi sa viacjazyčnosti a nediskriminácie;

24. považuje za prioritné začať bezodkladne realizovať akčný plán proti čoraz častejšiemu výskytu rodovo motivovaného násillia medzi mladými ľuďmi, v ktorom by sa zohľadňoval význam účinnej koedukácie vo všetkých krajinách EÚ;

25. konštatuje, že mladí ľudia majú len v obmedzenej miere prístup k finančným riešeniam potrebným na podnikanie, zabezpečenie bývania, pokračovanie v štúdiu, a preto považuje za dôležité, aby miestne a regionálne orgány hľadali také miestne riešenia na podporu konkurencieschopnosti regiónu, ktoré na jednej strane môžu prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti príslušného regiónu, a na strane druhej by jednoznačne zvýšili rovnosť príležitostí medzi mladými ľuďmi;

26. zdôrazňuje preto, že je potrebné podporovať priestory združovania mladých ľudí prevádzkované miestnymi zainteresovanými stranami v partnerstve aj so súkromnými subjektmi, ktoré by dokázali porozumieť potrebám príslušnej cieľovej skupiny mládeže a premeniť ich na príležitosť z hľadiska budúcej zamestnateľnosti, testovania podnikateľských schopností a rozvoja aktívnej účasti;

27. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby preskúmali, či sú mladí ľudia dostatočne informovaní v oblasti pracovného práva a o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ako aj o predpisoch o dobrovoľníckej činnosti, ak sú v pracovnoprávnom alebo dobrovoľníckom vzťahu alebo ak vykonávajú stáž vo svojej krajine alebo v inom členskom štáte, než je štát, v ktorom majú zvyčajný pobyt. Preto navrhuje, aby im ako základ slúžili zavedené siete, ako je napríklad Europe Direct, Eurodesk či Eures, a miestne orgány ako hlavní presadzovatelia politik týkajúcich sa mladých ľudí v daných regiónoch;

28. zdôrazňuje, že k ochrane mladých ľudí v oblasti dobrovoľníctva a na trhu práce by sa malo pristupovať veľmi opatrne, a vyzýva regióny, aby v tejto súvislosti preskúmali možnosti vzájomného učenia a spolupráce pri výmene osvedčených postupov. Zdôrazňuje tiež potrebu posilniť spoločenskú a občiansku hodnotu dobrovoľníctva, ako napríklad v prípade civilnej služby pre mladých ľudí;

29. domnieva sa, že na jednej strane by bolo vhodné preskúmať, ako môžu nové spoločenské a kolektívne hodnoty, ako je environmentálne povedomie, pokiaľ ide o udržateľnú a energeticky efektívnu výrobu, spoločné preberanie zodpovednosti, pomoc osobám v núdzi a obnovenie hodnoty remeselnej výroby, napomôcť spoločenskú účasť a úspešnú integráciu mladých ľudí, a na druhej strane ako možno propagovať a podporovať kľúčovú úlohu rodiny ako prvej podpory sociálneho a hospodárskeho rastu osoby. Odporúča prepojenie a odkaz na rodinu zahrnúť do nových cieľov udržateľného rozvoja (OSN). Podporné opatrenia sa vzťahujú na rodiny pôvodu, ako aj na nové a vznikajúce rodiny. Opatrenia sa vzťahujú na ochranu rodiny, zakladanie rodín a rodičovstvo s osobitným zreteľom na regióny, ktoré zápasia s demografickými výzvami;

30. prevažne vidiecke regióny musia venovať osobitnú pozornosť mladým obyvateľom, ktorí sú skutočným strategickým aktívom týchto oblastí, a pomôcť zabezpečiť ich udržanie na vidieku, zvýšiť ich možnosti naďalej žiť v týchto obciach, ktoré sú niekedy veľmi malé, podľa možnosti zabezpečiť kontinuitu poľnohospodárskej činnosti v týchto oblastiach, v rámci ktorej by sa – po absolvovaní primeranej odbornej prípravy – využívali tradičné poľnohospodárske postupy šetrné k životnému prostrediu a dodržiavajúce zásady udržateľného hospodárstva. Tieto postupy musia byť finančne životaschopné a hospodársky výnosné;

31. domnieva sa, že izolované opatrenia jednotlivých členských štátov v oblasti politiky mládeže nie sú vždy dostatočné, ich koordinácia je často len náhodná. V tejto súvislosti podporuje návrh, že v oblasti politiky mládeže je na európskej úrovni potrebné väčšie zapojenie a viac opatrení na lepšiu koordináciu, rozvoj harmonizácie a lepšie využitie možností synergie, najmä vzhľadom na skutočnosť, že mladí ľudia sú otvorenejší mobilite a migrácii, a osobitne zdôrazňuje, že v rámci obnovenej odvetvovej politiky by sa mala jasne definovať kľúčová úloha miestnych a regionálnych orgánov;
32. domnieva sa, že je potrebné posilniť úlohu mladých ľudí v demokratických procesoch tak, aby vyjadrili svoj názor. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné podporovať dialóg medzi mladými ľuďmi zapojením občianskej spoločnosti, najmä mládežníckych združení, jednotlivých miestnych orgánov aj ich združení, neformálnych skupín, informačných centier Europe Direct, ktoré môžu prispieť k spätnej väzbe medzi mladými ľuďmi a inštitúciami, a mimovládnych organizácií, ktoré oddávna zastupujú sektor obyvateľstva najviac otvorený zmenám, sociálnej inovácii a schopný stimulovať obnovu celej spoločnosti. Práve preto zdôrazňuje význam rozšírenia štruktúrovaného dialógu a podporuje Komisiu pri jej ďalších plánovaných opatreniach v tejto oblasti, pokiaľ ide o rozšírenie možností zapojenia mladých ľudí všeobecne, ako aj organizácií, ktoré ich zastupujú. Napokon zdôrazňuje, že pri dosahovaní týchto cieľov môže byť užitočné vytvoriť štruktúrované akčné línie, ako bolo stanovené v záruke pre mladých ľudí prostredníctvom iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí;
33. zdôrazňuje význam rozšírenia štruktúrovaného dialógu a podporuje Komisiu pri jej ďalších plánovaných opatreniach v tejto oblasti, pokiaľ ide o rozšírenie možností zapojenia mladých ľudí všeobecne, ako aj organizácií, ktoré ich zastupujú. Poukazuje na to, že pri formovaní štruktúrovaného dialógu žiadajú práve mladí ľudia kvalitatívne kritériá, ktoré treba počas dialógu čo najviac zohľadňovať. Patrí medzi ne okrem iného partnerský dialóg „seberovných“ a dostatočný vyčlenený čas. Mladí ľudia by sa mali na rozličných politických úrovniach a v čo najväčšom počte tematických okruhov zapájať do vytvárania mienky, a predovšetkým v iniciatíve za zamestnanosť mladých by sa regionálna perspektíva účasti mládeže mohla posilniť formou štruktúrovaného dialógu;
34. považuje za dôležité podporovať začleňovanie mladých ľudí so zdravotným postihnutím a vytvorenie skutočne rovnakého prístupu pre mladých ľudí so zdravotným postihnutím k možnostiam vytváraným členskými štátmi a regiónmi;
35. zdôrazňuje, že v politikách EÚ a členských štátov je potrebné dať prioritu začleňovaniu rizikových mladých ľudí, napríklad tzv. NEET (mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania ani odbornej prípravy), alebo mladých ľudí z migračného prostredia, u ktorých je najpravdepodobnejšie, že sa takými stanú;
36. domnieva sa, že aj vzhľadom na aktuálnu veľmi vážnu hrozbu terorizmu v Európe a politickú a náboženskú radikalizáciu, ktorá sa nanešťastie šíri medzi mladými ľuďmi, je prioritou v súlade s bezpečnostnou agendou EÚ a úsilím zabrániť násiliu, radikalizmu a extrémizmu posilniť účasť a zvýšiť dôveru v inštitúcie, zaručiť právo mladých ľudí na život v pluralitných spoločenských zložkách založených na európskych demokratických hodnotách, právnom štáte a základných právach;
37. odporúča európskym miestnym a regionálnym orgánom, aby zohľadňujúc politiku mládeže EÚ a členských štátov vypracovali také miestne a regionálne stratégie, ktoré budú jasne zamerané na problémy a príležitosti mladých ľudí. Pri príprave týchto plánov treba zabezpečiť, aby sa rozšírili možnosti vzájomného učenia a aby sa zabezpečilo čo najväčšie zapojenie cieľovej skupiny, t. j. mladých ľudí, do ich vypracovania, realizácie a hodnotenia a aby sa podporovalo vzájomné učenie. Zároveň zdôrazňuje, že všetky stratégie a politiky týkajúce sa mládeže musia obsahovať horizontálne opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rodovej príslušnosti, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí alebo sexuálnej orientácii;
38. vyzýva Európsku komisiu, aby presadzovala a podporovala opatrenia zamerané na rozvoj podnikania mládeže v kultúrnom a tvorivom odvetví s cieľom vytvárať pracovné miesta a účinne reagovať na požiadavky všetkých tých mladých ľudí, ktorí chcú svoje záľuby premeniť na povolania v odvetví kultúry.

V Bruseli 11. februára 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

116. PLENÁRNE ZASADNUTIE 10. A 11. FEBRUÁRA 2016

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Integrácia dlhodobo nezamestnaných na trhu práce

(2016/C 120/07)

Spravodajca:	Enrico ROSSI (IT/SES), predseda regiónu Toskánsko
Referenčný dokument:	Návrh na odporúčanie Rady týkajúce sa integrácie dlhodobo nezamestnaných na trhu práce
	COM(2015) 462 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Návrh odporúčania

Odôvodnenie 4

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
Osoby najviac vystavené dlhodobej nezamestnanosti sú ľudia s nízkou kvalifikáciou alebo nedostatočnými zručnosťami, štátni príslušníci tretích krajín, osoby so zdravotným postihnutím a znevýhodnené menšiny, napríklad Rómovia. Predchádzajúce zamestnanie takisto zohráva dôležitú úlohu, pretože v niektorých krajinách sú sektorové a cyklické aspekty kľúčovými faktormi vysvetľujúcimi pretrvávajúcu dlhodobú nezamestnanosť.	Osoby najviac vystavené dlhodobej nezamestnanosti sú ľudia s nízkou kvalifikáciou alebo nedostatočnými zručnosťami, ženy (najmä ženy s nízkou kvalifikáciou), rodičia bez partnera, ľudia v pred dôchodkovom veku , štátni príslušníci tretích krajín, osoby so zdravotným postihnutím alebo chronickým ochorením a znevýhodnené menšiny, napríklad Rómovia. V rámci dlhodobej nezamestnanosti je tiež obzvlášť závažná situácia mladých ľudí vzhľadom na dôsledky spojené s rizikom spoločenskej marginalizácie, predčasného ukončenia školskej dochádzky a straty výrobnnej kapacity spoločnosti z dôvodu ich neúčasti na trhu práce. Predchádzajúce zamestnanie takisto zohráva dôležitú úlohu, pretože v niektorých krajinách sú sektorové, územné a cyklické aspekty kľúčovými faktormi vysvetľujúcimi pretrvávajúcu dlhodobú nezamestnanosť.

Pozmeňovací návrh 2

Návrh odporúčania

Odôvodnenie 7

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Je potrebné zlepšiť a zefektívniť investície do ľudského kapitálu s cieľom poskytnúť väčšiemu počtu ľudí kvalitné a relevantné kompetencie, riešiť nedostatok zručností, položiť základy hladkému prechodu zo vzdelávacieho procesu do pracovného procesu a zachovaniu zamestnateľnosti. Zlepšenie výkonnosti a relevantnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy pomôže obmedziť prílev nových nezamestnaných. Na tento účel je potrebné modernizovať systémy vzdelávania a odbornej prípravy v súlade s európskym semestrom, so strategickým rámcom pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020)⁽¹⁵⁾, odporúčaním Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie⁽¹⁶⁾ a odporúčaním Komisie o aktívnom začleňovaní ľudí vylúčených z trhu práce⁽¹⁷⁾.</p> <p>⁽¹⁵⁾ Závery Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020).</p> <p>⁽¹⁶⁾ Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.</p> <p>⁽¹⁷⁾ C(2008) 5737.</p>	<p>Je potrebné zlepšiť a zefektívniť investície do ľudského kapitálu s cieľom poskytnúť väčšiemu počtu ľudí kvalitné a relevantné kompetencie, riešiť nedostatok zručností, položiť základy hladkému prechodu zo vzdelávacieho procesu do pracovného procesu a zachovaniu zamestnateľnosti. Zlepšenie výkonnosti a relevantnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy spoločne so službami zamestnanosti pomôže obmedziť prílev nových nezamestnaných, rovnako ako boj proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky, zahrnutý medzi ciele stratégie Európa 2020, bude slúžiť na predchádzanie dlhodobej nezamestnanosti, keďže je jednou z jej hlavných príčin. Na tento účel je potrebné modernizovať systémy vzdelávania a odbornej prípravy v súlade s európskym semestrom, so strategickým rámcom pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020)⁽¹⁵⁾, odporúčaním Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie⁽¹⁶⁾ a odporúčaním Komisie o aktívnom začleňovaní ľudí vylúčených z trhu práce⁽¹⁷⁾.</p> <p>⁽¹⁵⁾ Závery Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020).</p> <p>⁽¹⁶⁾ Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.</p> <p>⁽¹⁷⁾ C(2008) 5737.</p>

Pozmeňovací návrh 3

Návrh odporúčania

Odôvodnenie 8

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>S cieľom vypracovať koordinovanú stratégiu zamestnanosti sa v usmerneniach politík zamestnanosti členských štátov⁽¹⁸⁾ vyzýva na výrazné zníženie dlhodobej a štruktúrálnej nezamestnanosti prostredníctvom komplexných a vzájomne sa posilňujúcich stratégií, ktoré zahŕňajú individualizovanú aktívnu podporu návratu na trh práce.</p> <p>⁽¹⁸⁾ COM(2015) 98.</p>	<p>S cieľom vypracovať koordinovanú stratégiu zamestnanosti sa v usmerneniach politík zamestnanosti členských štátov⁽¹⁸⁾ vyzýva na výrazné zníženie dlhodobej a štruktúrálnej nezamestnanosti prostredníctvom komplexných a vzájomne sa posilňujúcich stratégií, ktoré zahŕňajú individualizovanú aktívnu a inkluzívnu podporu návratu na trh práce.</p> <p>⁽¹⁸⁾ COM(2015) 98.</p>

Zdôvodnenie

Je potrebné podporovať sociálne začlenenie.

Pozmeňovací návrh 4

Návrh odporúčania

Odôvodnenie 9

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>V usmerneniach sa členské štáty vyzývajú, aby podporovali zamestnateľnosť investovaním do ľudského kapitálu, a to vhodnými systémami vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré budú účinne a efektívne zvyšovať úroveň zručností pracovnej sily. V usmerneniach sa ďalej členské štáty konkrétne vyzývajú, aby podporovali systémy učenia sa sa pracou, napríklad duálne vzdelávanie, a modernizovali odbornú prípravu. V usmerneniach sa všeobecnejšie požaduje, aby členské štáty brali do úvahy zásady flexiistoty a posilnili aktívne opatrenia na trhu práce zlepšením ich efektívnosti, zacielenia, dosahu, rozsahu a vzájomného pôsobenia s podporou príjmu a poskytovaním sociálnych služieb.</p>	<p>V usmerneniach sa členské štáty vyzývajú, aby podporovali zamestnateľnosť investovaním do ľudského kapitálu, a to vhodnými systémami vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré budú účinne a efektívne zvyšovať úroveň zručností pracovnej sily. V usmerneniach sa ďalej členské štáty konkrétne vyzývajú, aby podporovali systémy učenia sa sa pracou, napríklad duálne vzdelávanie, a modernizovali odbornú prípravu. V usmerneniach sa všeobecnejšie požaduje, aby členské štáty brali do úvahy zásady flexiistoty a inkluzívnosti a posilnili aktívne opatrenia na trhu práce zlepšením ich efektívnosti, zacielenia, dosahu, rozsahu a vzájomného pôsobenia s podporou príjmu a poskytovaním sociálnych služieb.</p>

Pozmeňovací návrh 5

Návrh odporúčania

Odôvodnenie 10

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Opatrenia navrhované v tomto odporúčaní by mali byť v plnom súlade s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny vydanými v kontexte európskeho semestra a ich vykonávanie by malo prebiehať v plnom súlade s pravidlami Paktu stability a rastu.</p>	<p>Opatrenia navrhované v tomto odporúčaní by mali byť v plnom súlade s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny vydanými v kontexte európskeho semestra a ich vykonávanie by malo prebiehať v plnom súlade s pravidlami Paktu stability a rastu. V rámci tohto paktu by sa však mohli určiť mimoriadne opatrenia, dohodnuté a časovo obmedzené, na podporu krajín, ktorých služby zamestnanosti sú najviac vzdialené od štandardu navrhovaného podľa odporúčaných osvedčených postupov, čím by sa zabezpečilo, že sa nerovnováhy v jednotlivých krajinách nevymknú spod kontroly, a dalo by sa účinne pristúpiť k stabilizácii eurozóny.</p>

Zdôvodnenie

Vzhľadom na rozdiely existujúce medzi službami zamestnanosti v jednotlivých členských štátoch je potrebné podniknúť kroky na zabezpečenie lepšej úrovne opatrení vo všetkých krajinách. Z tohto dôvodu musí byť odporúčanie prispôbiť štruktúry sprevádzané stanovením mechanizmov potrebných na ich podporu, keďže štruktúry služieb zamestnanosti sú vo všeobecnosti slabšie práve v tých krajinách, kde je dlhodobá nezamestnanosť najvyššia.

Pozmeňovací návrh 6

Návrh odporúčania

Odôvodnenie 15

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Malo by sa vyvinúť intenzívnejšie úsilie o integráciu na trhu práce v prípade tých osôb, ktoré dlhodobá nezamestnanosť postihuje najviac. Je potrebné, aby toto úsilie sprevádzalo zlepšenie miery evidencie v rámci služieb zamestnanosti a iných príslušných orgánov s cieľom riešiť nedostatočné pokrytie podporných opatrení.</p>	<p>Malo by sa vyvinúť intenzívnejšie úsilie o integráciu na trhu práce v prípade tých osôb, ktoré dlhodobá nezamestnanosť postihuje najviac. Je potrebné, aby toto úsilie sprevádzalo zlepšenie miery evidencie v rámci služieb zamestnanosti a iných príslušných orgánov s cieľom riešiť nedostatočné pokrytie podporných opatrení. Na uľahčenie evidencie čo najvyššieho počtu nezamestnaných v rámci služieb zamestnanosti musí existovať osobitná komunikačná a poradenská stratégia, ktorá sa môže zefektívniť prostredníctvom zapojenia organizácií občianskej spoločnosti. Evidencia na úrade práce však nie je sama osebe dostatočným opatrením, ak služby nie sú účinné pri navrhovaní individualizovaného postupu k integrácii na trhu práce a ani nezamestnaní nebudú ochotní zaevidovať sa do služieb, ak tieto nepreukážu väčšiu účinnosť. V tejto súvislosti je potrebné dosiahnuť väčšiu proaktívnosť služieb zamestnanosti voči podnikom.</p>

Zdôvodnenie

Registrácia na úrade práce si nevyhnutne vyžaduje účinnú komunikačnú stratégiu, mnohé však bude závisieť od schopnosti služieb zamestnanosti, aby pracovníka opätovne začlenili: z tohto dôvodu je skutočná kapacita štátov posilniť existujúce štruktúry základnou podmienkou stimulácie nezamestnaných, aby sa zaregistrovali.

Pozmeňovací návrh 7

Návrh odporúčania

Odôvodnenie 17

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Individualizované prístupy v súvislosti s podporou dlhodo- bo nezamestnaných musia odstraňovať prekážky vedúce k pretrvávajúcej nezamestnanosti a aktualizovať a dopĺňať počiatkové posúdenie pri evidencii. Uchádzačov o zamestnanie to nasmeruje k podporným službám, ako je poradenstvo týkajúce sa dlhov, rehabilitácia, sociálna práca, služby starostlivosti, integrácia migrantov, podpora bývania a dopravy, ktoré odstraňujú prekážky brániace zamestnaniu a umožňujú uchádzačom o zamestnanie dosahovať jasné ciele vedúce k zamestnaniu.</p>	<p>Individualizované prístupy v súvislosti s podporou dlhodo- bo nezamestnaných musia odstraňovať prekážky vedúce k pretrvávajúcej nezamestnanosti a aktualizovať a dopĺňať počiatkové posúdenie pri evidencii. Uchádzačov o zamestnanie to nasmeruje k podporným službám, ako je poradenstvo týkajúce sa dlhov, rehabilitácia, sociálna práca, služby starostlivosti, integrácia migrantov, podpora bývania a dopravy, ktoré odstraňujú prekážky brániace zamestnaniu a umožňujú uchádzačom o zamestnanie dosahovať jasné ciele vedúce k zamestnaniu. Mala by sa zväziť možnosť zaviesť pre dlhodo nezamestnaných, ktorí sú príjemcami pomoci zo strany sociálnych služieb, povinnosť zaevidovať sa v rámci služieb zamestnanosti.</p>

Pozmeňovací návrh 8

Návrh odporúčania

Odôvodnenie 20

<i>Text navrhnutý Komisiou</i>	<i>Zmena navrhnutá Výborom regiónov</i>
<p>Na účely tohto odporúčania sa dohodou o pracovnej integrácii rozumie písomná dohoda medzi uchádzačom o zamestnanie a jednotným kontaktným miestom s cieľom uľahčiť prechod do zamestnania na trhu práce. Tieto dohody sú navrhnuté tak, aby zohľadňovali situáciu uchádzača o zamestnanie, a podrobne sa v nich uvádza balík individualizovaných opatrení dostupných na vnútroštátnej úrovni (trh práce, vzdelávanie, odborná príprava, sociálne služby) určených na podporu a posilnenie postavenia uchádzačov o zamestnanie pri prekonávaní ich konkrétnych prekážok zamestnanosti. Vymedzujú sa v nich ciele, harmonogramy, vzájomná zodpovednosť a doložky o preskúmaní a obsahujú dostupné aktívne podporné opatrenia, opatrenia na podporu príjmu a služby sociálnej podpory. Dohody o pracovnej integrácii prepájajú pobranie dávok s účasťou na aktívnych opatreniach na trhu práce a činnostiach súvisiacich s hľadaním zamestnania v súlade s platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.</p>	<p>Na účely tohto odporúčania sa dohodou o pracovnej integrácii rozumie písomná dohoda medzi uchádzačom o zamestnanie a jednotným kontaktným miestom s cieľom uľahčiť prechod do zamestnania na trhu práce. Tieto dohody sú navrhnuté tak, aby zohľadňovali situáciu uchádzača o zamestnanie, a podrobne sa v nich uvádza balík individualizovaných opatrení dostupných na vnútroštátnej úrovni (trh práce, vzdelávanie, odborná príprava, sociálne služby) určených na podporu a posilnenie postavenia uchádzačov o zamestnanie pri prekonávaní ich konkrétnych prekážok zamestnanosti. Vymedzujú sa v nich ciele, harmonogramy, vzájomná zodpovednosť a doložky o preskúmaní a obsahujú dostupné aktívne podporné opatrenia, opatrenia na podporu príjmu a služby sociálnej podpory. Dohody o pracovnej integrácii prepájajú pobranie dávok s účasťou na aktívnych opatreniach na trhu práce a činnostiach zameraných na efektívne sociálne začlenenie súvisiacich s hľadaním zamestnania v súlade s platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.</p>

Pozmeňovací návrh 9

Návrh odporúčania

Prvý odsek

<i>Text navrhnutý Komisiou</i>	<i>Zmena navrhnutá Výborom regiónov</i>
<p>Podporovali evidenciu žiadateľov o zamestnanie a väčšiu mieru orientácie integračných opatrení na trh práce. Zabezpečovali pre evidované dlhodobo nezamestnané osoby individuálne posudzovanie. Ponúkali konkrétnu dohodu o pracovnej integrácii najneskôr po dosiahnutí 18 mesiacov nezamestnanosti. Na tento účel je vhodné:</p>	<p>Podporovali evidenciu žiadateľov o zamestnanie a väčšiu mieru orientácie integračných opatrení na trh práce. Zabezpečovali pre evidované dlhodobo nezamestnané osoby individuálne posudzovanie. Ponúkali konkrétnu dohodu o pracovnej integrácii najneskôr po dosiahnutí 18 mesiacov nezamestnanosti; zaviedli na boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu dotované zamestnania ako úsilie o opätovné začlenenie do zamestnania. V prípadoch, keď je začlenenie neúspešné, je potrebné zaviesť univerzálne opatrenia na podporu príjmu. Na tento účel je vhodné:</p> <p>Posilniť existujúce služby nezamestnanosti</p>

Pozmeňovací návrh 10

Návrh odporúčania

Prvý odsek – vložiť nový odsek za prvý odsek

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	<p>Vytvorili také štruktúry služieb zamestnanosti, ktoré by z hľadiska vybavenia a kvalifikácie pracovníkov boli schopné splniť ciele odporúčania. Normy pre vymedzenie týchto štruktúr by sa mohli sčasti odvodiť z výsledkov práce Európskej siete verejných služieb zamestnanosti. Preto by sa mali určiť potrebné prostriedky na prispôsobenie existujúcich zariadení, stanoviť, ako a kde ich nájsť. Poukazuje sa pritom na existujúce možnosti spolufinancovania na úrovni EÚ, ako napríklad na nariadenie (EÚ) č. 1301/2013 o EFRR a na nariadenie (EÚ) č. 1304/2013 o ESF, pričom by sa nemala vylúčiť možnosť hľadať riešenia na európskej úrovni prostredníctvom vyčlenenia európskych fondov určených výlučne na tieto účely vzhľadom na to, že znižovanie dlhodobej nezamestnanosti je kľúčovým strategickým cieľom pre Úniu ako celok. Hospodárska podpora môže byť viazaná na dosiahnutie ďalších organizačných reforiem systému služieb zamestnanosti v krajinách, kde sú podľa Komisie a Rady potrebné v kontexte európskeho semestra.</p>

Zdôvodnenie

Vzhľadom na rozdiely existujúce medzi službami zamestnanosti v jednotlivých členských štátoch je potrebné podniknúť kroky na zabezpečenie lepšej úrovne opatrení vo všetkých krajinách. Z tohto dôvodu musí byť odporúčanie prispôbivé štruktúry sprevádzané stanovením mechanizmov potrebných na ich podporu, keďže štruktúry služieb zamestnanosti sú vo všeobecnosti slabšie práve v tých krajinách, kde je dlhodobá nezamestnanosť najvyššia. Nariadenie o EFRR a nariadenie o ESF predpokladajú možnosti spolufinancovania pre investície do inštitúcií trhu práce, resp. do ich modernizácie.

Pozmeňovací návrh 11

Návrh odporúčania

Tretí odsek

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Individuálne posudzovanie a prístup</p> <p>Služby zamestnanosti spolu s ostatnými partnermi podporujúcimi integráciu na trhu práce poskytujú individualizované poradenstvo dotknutým osobám.</p> <p>2. Zabezpečiť, aby mali všetky dlhodobo nezamestnané osoby možnosť hĺbkového individuálneho posúdenia a poradenstva najneskôr po dosiahnutí 18 mesiacov nezamestnanosti. Posúdenie by malo zahŕňať ich vyhliadky na zamestnateľnosť, prekážky zamestnanosti a predchádzajúce úsilie nájsť si zamestnanie.</p>	<p>Individuálne posudzovanie a prístup</p> <p>Služby zamestnanosti spolu s ostatnými partnermi podporujúcimi integráciu na trhu práce poskytujú individualizované poradenstvo dotknutým osobám a zahŕňajú súkromných poskytovateľov služieb zamestnanosti a autorizované pracovné agentúry.</p> <p>2. Zabezpečiť, aby mali všetky dlhodobo nezamestnané osoby možnosť hĺbkového individuálneho posúdenia a poradenstva najneskôr po dosiahnutí 18 mesiacov nezamestnanosti. Posúdenie by malo zahŕňať ich vyhliadky na zamestnateľnosť, prekážky zamestnanosti a predchádzajúce úsilie nájsť si zamestnanie.</p>

Zdôvodnenie

Súkromné pracovné agentúry a autorizované pracovné agentúry takisto zohrávajú úlohu v tomto kontexte.

Pozmeňovací návrh 12

Návrh odporúčania

Šiesty odsek

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Evidovaným dlhodobo nezamestnaným osobám, na ktoré sa nevzťahuje záruka pre mladých ľudí, sa ponúkne dohoda o pracovnej integrácii najneskôr po dosiahnutí 18 mesiacov nezamestnanosti. Dohoda by mala obsahovať minimálne individuálnu ponuku služieb zameraných na získanie zamestnania a vymedzenie jednotného kontaktného miesta.</p>	<p>Evidovaným dlhodobo nezamestnaným osobám, na ktoré sa nevzťahuje záruka pre mladých ľudí, sa ponúkne dohoda o pracovnej integrácii do 18 mesiacov od začatia nezamestnanosti. Dohoda by mala obsahovať minimálne individuálnu ponuku služieb zameraných na získanie zamestnania a vymedzenie jednotného kontaktného miesta. Dohoda o začlenení do zamestnania sa musí dosiahnuť pomocou proaktívnej vzájomnej súčinnosti s nezamestnaným tak, aby sa stal jej protagonistom a niesol spoločnú zodpovednosť.</p>

Zdôvodnenie

Bolo by vhodné začať s opatreniami pre nezamestnaného jednotlivca ešte pred uplynutím obdobia 12 mesiacov (po ktorom sa stane dlhodobo nezamestnaným). Okrem toho by sa malo rátať s aktívnejšou účasťou na vymedzení jeho profilu a možnosťí aj s cieľom väčšmi ho zaviazat', aby prijal prípadné návrhy na prácu alebo odbornú prípravu.

Pozmeňovací návrh 13

Návrh odporúčania

Bod 7

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Vytvoriť partnerstvá medzi zamestnávateľmi, sociálnymi partnermi, službami zamestnanosti, štátnymi orgánmi a sociálnymi službami, aby sa zabezpečilo, že ponuky budú zamerané na skutočné potreby podnikov a zamestnaných osôb.</p>	<p>Vytvoriť partnerstvá medzi sociálnymi partnermi, službami zamestnanosti, štátnymi orgánmi a sociálnymi službami, aby sa zabezpečilo, že ponuky budú zamerané na skutočné potreby podnikov a zamestnaných osôb.</p>

Pozmeňovací návrh 14

Návrh odporúčania

Bod 8

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Rozvíjať služby pre zamestnávateľov, napríklad vytváranie prehľadu o voľných pracovných miestach, podporu pri nástupe do zamestnania, mentorstvo a odbornú prípravu na pracovisku a podporu po nástupe do zamestnania s cieľom uľahčiť začlenenie dlhodobo nezamestnaných do zamestnania.</p>	<p>Rozvíjať služby pre zamestnávateľov, napríklad vytváranie prehľadu o voľných pracovných miestach, podporu pri nástupe do zamestnania, mentorstvo a odbornú prípravu na pracovisku a podporu po nástupe do zamestnania s cieľom uľahčiť začlenenie dlhodobo nezamestnaných do zamestnania, pričom by sa mali v prípade potreby využiť platné politiky zamestnanosti zamerané na túto cieľovú skupinu.</p>

Zdôvodnenie

Poukázať na význam platných politík zamestnanosti.

Pozmeňovací návrh 15

Návrh odporúčania

Bod 9 – vložiť nový bod

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	<p><i>Posilniť integráciu pri používaní prostriedkov štrukturálnych fondov napríklad prepojením opatrení v oblasti odbornej prípravy financovaných z ESF s opatreniami na podporu rastu a inovácie financovanými z iných štrukturálnych fondov. Zaviesť sa môžu najmä stimuly pre spoločnosti, ktoré najímajú dlhodobo nezamestnaných. Na ich odbornú prípravu by sa mohli využívať prostriedky ESF. Členské štáty a regióny sa vyzývajú, aby preskúmali možnosť podporiť orgány presadzujúce projekty funkčnej integrácie medzi štrukturálnymi fondmi, a to prípadne aj prostredníctvom zdrojov z „výkonnostnej rezervy“.</i></p>

Zdôvodnenie

Keďže začlenenie dlhodobo nezamestnaných je vo svojej podstate náročnejšie, mali by sa optimálne využívať štrukturálne fondy na podporu dopytu prostredníctvom stimulov pre tie podniky, ktoré sa so záväznou ponukou zamestnania obracajú na dlhodobo nezamestnaných, ktorých odborná príprava by sa mohla podporiť z prostriedkov ESF.

Pozmeňovací návrh 16

Návrh odporúčania

Bod 10 – Vložiť nový bod za text „TÝMTO ODPORÚČA, ABY KOMISIA:“

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	<p><i>Vypracovala analýzu ex ante platných politík zamestnanosti zameraných konkrétne na dlhodobo nezamestnaných, a to s cieľom navrhnuť vytvorenie špecifických opatrení v členských štátoch. <u>Dalej posilnila analýzu aktívnych politík kombinovaných s aktivitami verejnoprospešnej práce a podporou príjmov, s cieľom prepojiť pracovnú kariéru so získavaním zručností, ktoré sú uplatniteľné na trhu práce. Opatrenia aktívnej politiky spojené s verejnoprospešnými prácami by mali spravovať verejné služby zamestnanosti.</u></i></p>

Zdôvodnenie

Odporučiť vypracovanie analýzy ex ante v oblasti platných politík zamestnanosti. Posilniť aktívne politické opatrenia jednak prepojením so zmluvou/dohodou o začlenení, jednak s prípadnou účasťou na verejnoprospešnej práci s cieľom získať po ukončení verejnoprospešnej činnosti odborné zručnosti, ktoré sú uplatniteľné na trhu práce.

Pozmeňovací návrh 17

Návrh odporúčania

Bod 10 – Vložiť nový bod za text „TÝMTO ODPORÚČA, ABY KOMISIA:“

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	<p><i>Naformulovala na základe návrhov Európskej siete verejných služieb zamestnanosti (zriadenej podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 573/2014/EÚ z 15. mája 2014) odporúčania o normách kvality a kvantity, ktoré musia spĺňať služby zamestnanosti v každej krajine, vrátane vyčlenenia fondov EÚ na posilnenie služieb zamestnanosti.</i></p>

Zdôvodnenie

Členské štáty by mali vytvoriť štruktúru svojich služieb zamestnanosti s cieľom riešiť štrukturálnu nezamestnanosť prostredníctvom lepšieho využívania finančných prostriedkov z ESF. Dodatočná nezamestnanosť v dôsledku hospodárskeho cyklu by sa dala riešiť pomocou spoločných zdrojov, ktoré by mohli čerpať všetky krajiny bez ohľadu na úroveň ich štrukturálnej nezamestnanosti. To by umožnilo stabilizovať cyklus, čo by v strednodobom až dlhodobom horizonte bolo na prospech všetkým krajinám.

Pozmeňovací návrh 18

Návrh odporúčania

Bod 10 – Vložiť nový bod za text „TÝMTO ODPORÚČA, ABY KOMISIA:“

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	<p><i>Rozlíšila štrukturálnu nezamestnanosť (pre ktorú by mala každá krajina použiť svoje vlastné zdroje alebo zdroje tematického cieľa ESF „Posilnenie administratívnej kapacity“) od nezamestnanosti spôsobenej intenzívnejšími a dlhotrvajúcimi fázami hospodárskeho útlmu, ktoré vedú k značnému nárastu miery nezamestnanosti vyžadujú služby zamestnanosti dodatočnému zaťaženiu.</i></p> <p><i>Nabádala členské štáty, aby vyčíslili na základe vopred stanovených noriem požiadavky na dočasné posilnenie existujúcich štruktúr s cieľom zvládnuť hospodárske šoky.</i></p> <p><i>Posúdila možnosť znášať dodatočné náklady počas preskúmania viacročného finančného rámca v polovici trvania. Nájdene riešenia by mali byť podmienené prijímaním a vykonávaním reforiem na zlepšenie efektívnosti verejných a súkromných služieb zamestnanosti v členských štátoch, v prípadoch uvedených v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra.</i></p>

Pozmeňovací návrh 19

Návrh odporúčania

Bod 10 – Vložiť nový bod za text „TÝMTO ODPORÚČA, ABY KOMISIA:“

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	<p><i>Stimulovala integráciu opatrení na podporu v dlhodobej nezamestnanosti so všeobecnejšími opatreniami na podporu v chudobe, aby v prípade, že sa nedosiahne cieľ opätovného začlenenia do trhu práce a skončí vyplácanie dávok v nezamestnanosti, bol nezamestnanej osobe napriek všetkému pridelený minimálny príjem (ak sa samozrejme overí, že sa nachádza v situácii chudoby) podmienený tým, že akceptuje verejnoprospešné práce počas obmedzeného obdobia a vzdelávanie zamerané na jej návrat na trh práce so zárukou sociálneho začlenenia.</i></p>

Zdôvodnenie

V prípade, že sa dlhodobo nezamestnaní nevrátia znovu na trh práce, je potrebné nájsť vhodné riešenia, aby sa predišlo tomu, že sa po ukončení obdobia poberania dávok v nezamestnanosti ocitnú v situácii marginalizácie alebo chudoby, čím vznikajú náklady pre spoločnosť a v každom prípade dochádza k ohrozeniu sociálnej a hospodárskej súdržnosti.

Pozmeňovací návrh 20

Návrh odporúčania

Bod 15

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>V spolupráci s členskými štátmi a na základe konzultácií s dotknutými zúčastnenými stranami vyhodnotila opatrenia prijaté v nadväznosti na toto odporúčanie a predložila Rade do ... [3 roky po prijatí odporúčania] správu o získaných skúsenostiach.</p>	<p>V spolupráci s členskými štátmi a na základe konzultácií s dotknutými zúčastnenými stranami vyhodnotila opatrenia prijaté v nadväznosti na toto odporúčanie, a to najmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> — na podporu členských štátov v ich úsilí modernizovať svoje systémy sociálnej ochrany s ohľadom na plánované ustanovenie európskeho systému poistenia proti dlhodobej nezamestnanosti na základe spoločných hospodárskych a finančných ukazovateľov, — okrem toho v rámci revízie viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 posúdiť priority, na ktoré by sa mali vyčleniť zdroje EÚ jednak s cieľom pokračovať v realizácii záruky pre mladých ľudí, jednak s cieľom primeranejšie pôsobiť proti dlhodobej nezamestnanosti prostredníctvom mimoriadnych opatrení, ako je vytvorenie osobitného fondu (podľa vzoru záruky pre mladých ľudí záručný fond pre dospelých) s cieľom bojovať proti dlhodobej nezamestnanosti, <p>a predložila Rade do ... [3 roky po prijatí odporúčania] správu o získaných skúsenostiach.</p>

Zdôvodnenie

Dlhodobá nezamestnanosť je iba jednou súčasťou všeobecnejšieho problému chudoby s obzvlášť závažnými sociálnymi a ekonomickými dôsledkami. Je preto potrebné, aby opatrenia požadované v odporúčaní mali aj pokrytie v oblasti podpory v chudobe, a preto je potrebné vyzvať všetky krajiny, ktoré tak ešte neurobili, aby ich prijali.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Úvodné pripomienky

1. zdôrazňuje, že treba uvítať, že v návrhu odporúčania sa rieši problém dlhodobej nezamestnanosti vzhľadom na jej dôsledky v hospodárskej a sociálnej oblasti, a prízvukuje, že je potrebné, aby jeho znenie rešpektovalo zásady subsidiarity a proporcionality. Podľa dokumentu piatich predsedov (Dobudovanie hospodárskej a menovej únie v Európe) ide o „... jednu z hlavných príčin nerovnosti a sociálneho vylúčenia. [...] Nevyhnutné sú efektívne trhy práce, pretože podporujú vysokú úroveň zamestnanosti a sú schopné absorbovať otrasy bez toho, aby vznikla nadmerná nezamestnanosť.“;
2. uvedomuje si význam skutočnosti, že návrh poukazuje na opätovnú integráciu nezamestnaných na trhu práce a službám zamestnanosti dáva za úlohu prevziať starostlivosť o danú osobu a zapojiť všetky podnikateľské a sociálne subjekty a verejný sektor s cieľom umožniť jej integráciu;
3. vyzdvihuje dôraz kladený na nástroje riadenia systému, ktorý sa prejavuje v stratégii jedného kontaktného miesta;
4. zdôrazňuje význam boja proti dlhodobej nezamestnanosti s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie miestnych ekonomík; zdôrazňuje, že dlhodobá nezamestnanosť nie je udržateľná, a opätovne poukazuje na význam predpovedania potrieb, pokiaľ ide o zručnosti, a ich zladovania s potrebami trhu práce. V oblastiach s výrazným nesúladom medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami alebo závažným nedostatkom kvalifikovaných pracovníkov by sa mali posilniť programy odbornej prípravy na získanie potrebných zručností. Osobitný dôraz by sa mal klásť na jazykové znalosti nezamestnaných migrantov a žiadateľov o azyl;
5. konštatuje, že návrh má tiež významný vplyv na boj proti chudobe, ktorý patrí k najťažšie dosiahnuteľným cieľom stratégie Európa 2020 vzhľadom na dôsledky hospodárskej krízy.

Všeobecné pripomienky

Súčasne však konštatuje, že návrh prehliada niektoré prvky, a to najmä:

6. pripomína, že je potrebné podporiť verejné služby zamestnanosti, zefektívniť ich a zracionalizovať. V odporúčaní sa navrhuje iba väčšia koordinácia podporných opatrení, ktoré však zostávajú v kompetencii jednotlivých krajín, pričom sa nevenuje dostatočná pozornosť existujúcej rozmanitosti, pokiaľ ide o rozsah problému a vybavenie štruktúr na jeho riešenie, ako sa ukázalo pri vykonávaní záruky pre mladých ľudí. V mnohých krajinách sa teda vyžaduje výrazné zlepšenie služieb zamestnanosti. Príkladom týchto rozdielov je skutočnosť, že pomer medzi prevádzkovateľmi služieb zamestnanosti a aktívnym obyvateľstvom je 1: 400 v Nemecku, 1: 600 vo Francúzsku, a 1: 3 000 v Taliansku;
7. odporúča preto, aby užšie spolupracovali so súkromnými službami zamestnanosti a zapojili agentúry dočasného zamestnávania v prípadoch, keď verejné služby zamestnanosti nie sú schopné poskytnúť dostatočné poradenstvo a pomoc dlhodobo nezamestnaným;
8. navrhuje užšiu spoluprácu medzi členskými štátmi a regiónmi v záujme čo najúčinnejšieho zníženia miery nezamestnanosti v EÚ tým, že sa týmto programom poskytne v médiách väčší priestor. Napríklad sieť EURES by bolo možné spopularizovať prostredníctvom reklamnej kampane v televízii, na internete alebo v iných masovokomunikačných prostriedkoch s cieľom umožniť uchádzačom o prácu, hľadajúcim zamestnanie v zahraničí, získať aktuálne informácie o pracovných príležitostiach. V záujme účinnejšej a rýchlejšej výmeny informácií a údajov preto navrhuje, aby služby zamestnávania a iné sociálne služby spolupracovali na medzinárodnej úrovni;

9. zdôrazňuje potrebu určiť zdroje potrebné na prispôsobenie sa osvedčeným postupom. To možno vykonať použitím výsledkov práce Európskej siete verejných služieb zamestnanosti (rozhodnutie č. 573/2014/EÚ), odhadnutím finančných prostriedkov potrebných na to, aby všetky krajiny dosiahli stanovené normy, a navrhnutím spôsobov, ako by mala každá krajina vyvinúť úsilie na riešenie nedostatkov;

10. poukazuje na to, že treba rozlišovať medzi štrukturálne podmienenou nezamestnanosťou a dynamickou nezamestnanosťou v dôsledku špecifického vývoja hospodárskeho cyklu. Služby zamestnanosti (štruktúrované tak, aby riešili prvú zložku) by mali byť schopné rýchlo sa prispôbiť dodatočným potrebám vzniknutým v dôsledku obzvlášť negatívnych hospodárskych cyklov. Náklady na prispôbenie existujúcich štruktúr na tieto požiadavky by mali hradiť členské štáty aj prostredníctvom EFRR a ESF (tematický cieľ: Posilňovanie administratívnych kapacít). V rámci strednodobého preskúmania viacročného finančného rámca by sa mohli vyhodnotiť účinky opatrení a zväziť prípadne potrebné úpravy právnych predpisov EÚ;

11. zdôrazňuje dôležitosť investovania do ľudského kapitálu. Poukazuje však na to, že tu ide o dlhodobé investície, a teda podniky často uprednostňujú mladých ľudí a čerstvých absolventov, čo spôsobuje, že potenciálni pracovníci stredného alebo staršieho veku sú znevýhodňovaní. V boji proti nezamestnanosti sú potrebné nástroje, ktoré nezamestnaných stredného a staršieho veku podnietia, aby sa aj oni kvalifikovali a rekvifikovali, a tým zabezpečia, že súkromný a verejný sektor bude mať záujem o zamestnávanie takýchto osôb; na preventívny boj proti dlhodobej nezamestnanosti je rovnako dôležité podporovať celoživotné vzdelávanie zamerané na rekvifikáciu existujúcej pracovnej sily a nekvalifikovaných pracovníkov;

12. zdôrazňuje, že táto prípadná modernizácia služieb zamestnanosti by mohla umožniť riešiť dlhodobú nezamestnanosť, ale aj (podľa uznesenia EP) krátkodobú nezamestnanosť a nezamestnanosť mladých ľudí;

13. pripomína, že modernizácia služieb znamená dlhý a náročný proces najmä v členských štátoch, v ktorých je aktuálny systém nepružný a byrokratický. Úspešné fungovanie jednotných kontaktných miest osobného prístupu výrazne závisí od pružnosti príslušných orgánov a rýchleho šírenia informácií. Tieto kontaktné miesta môžu mať na starosti aj prípravu ponuky individuálnej pomoci, treba však vziať do úvahy, že v závislosti od počtu uchádzačov o zamestnanie to môže predstavovať významnú administratívnu záťaž. V každom prípade však tieto miesta musia mať k dispozícii náležité kvalifikovaných pracovníkov, ktorí dokážu nielen sprostredkovať aktuálnu ponuku pracovných miest, ale aj posúdiť osobnosť uchádzačov o zamestnanie a ich základné zručnosti. Preto vyzýva členské štáty, aby pri vytváraní týchto mechanizmov vzali do úvahy tieto činitele;

14. zdôrazňuje potrebu konať s väčším dôrazom aj na strane dopytu, pretože keď dopyt po pracovnej sile stagnuje, je ťažké, aby si nezamestnaná osoba našla prácu napriek individuálne upravenému vzdelávaciemu projektu. V tejto súvislosti víta návrhy v odporúčaní zamerané na posilnenie vzťahov so zamestnávateľmi, domnieva sa, že v záujme oživenia dopytu po pracovnej sile by prospela väčšia dynamika integrácie medzi štrukturálnymi fondmi. Európsky fond sociálneho rozvoja (EFRR) a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) určené podnikom schopným navrhnuť inovačné projekty zamerané na posilnenie konkurencieschopnosti systému často obsahujú možnosť nábory náležito vyškolených osôb. V týchto prípadoch by prepojenie so vzdelávacími činnosťami financovanými z ESF mohlo podporiť reintegráciu nezamestnaných. Členské štáty by mali podporovať integrované využívanie aj pomocou zjednodušení pre MSP a prostredníctvom „výkonnostnej rezervy“;

15. konštatuje, že je dôležité, aby každá krajina zaviedla opatrenia na boj proti chudobe v súlade s usmerneniami, ktoré Európska komisia už vymedzila v odporúčaní Komisie z 3. októbra 2008 o aktívnom začleňovaní osôb vylúčených z trhu práce (2008/867/ES), prevzatom do oznámenia Komisie s názvom K sociálnym investíciám do rastu a súdržnosti, COM (2013) 83 final, pretože dlhodobá nezamestnanosť sú v prípade neúspechu reintegračného programu a po ukončení obdobia poberania dávok v nezamestnanosti vystavení riziku marginalizácie. VR dúfa, že členské štáty skutočne zrealizujú odporúčania Európskej komisie;

16. upozorňuje na potrebu podmieniť prípadný prístup k podpore v chudobe akceptovaním verejnoprospešných prác počas obmedzeného obdobia a v každom prípade v rámci odbornej prípravy zameranej na reintegráciu;

17. zdôrazňuje, že odborná príprava zameraná na opätovné začlenenie do trhu práce sa musí organizovať v úzkej spolupráci s príslušnými inštitúciami v záujme dosiahnutia čo najlepších výsledkov v členských štátoch na všetkých úrovniach a zníženia miery odbornej a spoločenskej izolácie a chudoby. Upozorňuje na to, že takéto opatrenia majú pozitívny dosah na tých občanov členských krajín Únie, ktorí z ekonomických alebo existenčných dôvodov odídu pracovať do iného členského štátu s cieľom vrátiť sa do svojej krajiny. Ekonomická migrácia by mala klesať, keď sa zlepšujú príležitosti na získanie práce, a tým obživy na miestnom trhu práce;

18. zdôrazňuje ústrednú úlohu regionálnych a miestnych orgánov, keďže sú prirodzenými protagonistami tohto procesu zlepšovania služieb zamestnanosti aj preto, že v mnohých členských štátoch plánovanie a vykonávanie štrukturálnych fondov patrí do ich právomoci. Tieto orgány môže tiež zohrávať dôležitú úlohu pri organizácii a uskutočňovaní odbornej prípravy a vzdelávania dospelých, pretože mnohé regióny, a najmä dediny nemajú vzdelávacie centrá určené aj pre dospelých. Význam úlohy miestnych orgánov ďalej zvyšuje skutočnosť, že majú informácie o miestnom trhu práce a kontakty na miestne podniky, čím môžu pomôcť pri praktickej odbornej príprave. Osoby, ktoré chcú absolvovať vzdelávanie dospelých či odbornú prípravu, si okrem toho musia samy riešiť dopravu. To im spôsobuje ďalšie náklady, ktoré pre nezamestnanú osobu poberajúcu nízky príspevok alebo nepoberajúcu vôbec žiadny príspevok znamenajú veľkú záťaž;

19. žiada, aby návrh na odporúčanie Komisie lepšie zohľadnil regionálny rozmer problému, a preto vyzýva Radu, aby posúdila kľúčovú úlohu, ktorú môžu samosprávy zohrať pri zlepšovaní účinnosti služieb zamestnanosti.

V Bruseli 10. februára 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Rámec Únie pre zber údajov v odvetví rybnárstva

(2016/C 120/08)

Spravodajca:	Olgierd GEBLEWICZ, maršálek Západopomoranského vojvodstva (PL/EES)
Referenčný dokument:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení rámca Únie pre zber, správu a využívanie údajov v odvetví rybnárstva a pre podporu vedeckých odporúčaní súvisiacich so spoločnou rybnárskou politikou (prepracované znenie)
	COM(2015) 294 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie 10

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
(10) Pojem „koncoví používatelia“ by sa mal zosúladiť s vymedzením pojmu „koncoví používatelia vedeckých údajov“ z nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a mal by sa vzťahovať aj na vedecké subjekty so záujmom o environmentálne aspekty riadenia rybolovu.	(10) Pojem „koncoví používatelia“ by sa mal zosúladiť s vymedzením pojmu „koncoví používatelia vedeckých údajov“ z nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a s odporúčaniami STECF a mal by sa vzťahovať aj na vedecké subjekty so záujmom o environmentálne aspekty riadenia rybolovu.

Zdôvodnenie

Definícia pojmu „koncoví používatelia“ je príliš široká, najmä ak koncoví používatelia môžu stanovovať, ktoré údaje sú potrebné. Preto by koncoví používatelia mali byť rozdelení na tých, ktorí môžu stanovovať, ktoré údaje sú potrebné, a na tých, ktorí k údajom majú prístup.

Vo svojej revízii DC MAP [ref. Správa STECF o revízii DC MAP (STECF-13-06)] časť 1, strana 6, a vo svojej správe o revízii DCF časť 4 (STECF-14-07), strany 43 – 45 a strana 106, STECF navrhuje tieto tri druhy koncových používateľov:

- Typ 1: Hlavní koncoví používatelia, pre ktorých bol DCF vytvorený, vrátane Komisie, orgánov ako ICES a STECF, ktoré Komisia poverila, aby jej poskytovali pravidelne poradenstvo podporujúce prijímanie rozhodnutí v SRP, ako aj ďalšie orgány na riadenie rybolovu, ako napríklad RFMO a GFCM, ktoré využívajú údaje DCF na zavádzanie svojej politiky riadenia rybolovu.
- Typ 2: Iné orgány, ako napríklad poradné rady alebo subdodávateľia, ktorých môže Komisia požiadať o poradenstvo alebo analýzu na základe údajov DCF.
- Typ 3: Všetky ostatné orgány, ako napríklad MVO, organizácie rybnárov a univerzity, ktoré chcú využívať údaje DCF na svoje vlastné účely.

Všetky tri typy koncových používateľov majú prístup k údajom, ale len typ 1 a 2 sa môžu zapájať do postupov na stanovenie potrebných údajov.

Pozmeňovací návrh 2

Odôvodnenie 14

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
(14) Toto nariadenie by sa malo vzťahovať aj na údaje, ktoré potrebujú rybárske politiky, ktoré nie sú priamo riadené nariadením (EÚ) č. 1380/2013, ako napríklad na údaje súvisiace s nariadením (ES) č. 1100/2007 a nariadením (ES) č. 2347/2002.	(14) Toto nariadenie by sa malo vzťahovať aj na údaje, ktoré potrebujú rybárske politiky, ktoré nie sú priamo riadené nariadením (EÚ) č. 1380/2013, ako napríklad na údaje súvisiace s nariadením (ES) č. 1100/2007, nariadenie (ES) č. 812/2004 a nariadením (ES) č. 2347/2002.

Zdôvodnenie

Zosúladenie s nariadením (ES) č. 508/2014, článok 77c.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 4

Zavádzanie viacročných programov Únie

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Článok 4</p> <p>Zavádzanie viacročných programov Únie</p> <p>1. Na základe článku 23 je Komisia oprávnená prijímať delegované akty, ktorými sa zavádzajú viacročné programy Únie na zber a správu biologických, technických a socio-ekonomických údajov z odvetvia rybnárstva.</p> <p>2. Viacročné programy Únie sa zavádzajú po konzultácii s regionálnymi koordinačnými skupinami uvedenými v článku 8, Vedeckým, technickým a hospodárskym výborom pre rybnárstvo (STECF) a akýmkoľvek ďalším relevantným vedeckým poradným subjektom.</p> <p>3. Pri zavádzaní viacročných programov Únie Komisia zohľadní tieto aspekty:</p> <p>a) informácie potrebné na riadenie spoločnej rybárskej politiky;</p> <p>b) potrebnosť a relevantnosť údajov z hľadiska rozhodnutí o riadení rybnárstva a ochrane ekosystémov vrátane zraniteľných druhov a biotopov;</p>	<p>Článok 4</p> <p>Zavádzanie viacročných programov Únie</p> <p>1. Na základe článku 23 je Komisia oprávnená prijímať delegované akty, ktorými sa zavádzajú viacročné programy Únie na zber a správu biologických, technických a socio-ekonomických údajov z odvetvia rybnárstva.</p> <p>2. Viacročné programy Únie sa zavádzajú po konzultácii s regionálnymi koordinačnými skupinami uvedenými v článku 8, Vedeckým, technickým a hospodárskym výborom pre rybnárstvo (STECF) a akýmkoľvek ďalším relevantným vedeckým poradným subjektom.</p> <p>3. Pri zavádzaní viacročných programov Únie Komisia zohľadní tieto aspekty:</p> <p>a) dostupné informácie potrebné na riadenie spoločnej rybárskej politiky;</p> <p>b) potrebnosť a relevantnosť údajov z hľadiska rozhodnutí o riadení rybnárstva a ochrane ekosystémov vrátane zraniteľných druhov a biotopov;</p>

<i>Text navrhnutý Európskou komisiou</i>	<i>Zmena navrhnutá Výborom regiónov</i>
c) potreba získania podkladových informácií pre posúdenia vplyvu politických opatrení;	c) potreba získania podkladových informácií pre posúdenia vplyvu politických opatrení;
d) náklady a prínosy;	d) náklady a prínosy;
e) existujúce časové rady;	e) existujúce časové rady;
f) nutnosť vyhnúť sa duplicitnému zberu údajov;	f) nutnosť vyhnúť sa duplicitnému zberu údajov;
g) regionálne špecifiká;	g) regionálne špecifiká;
h) medzinárodné záväzky Únie a jej členských štátov.	h) medzinárodné záväzky Únie a jej členských štátov.

Zdôvodnenie

V záujme obmedzenia dodatočných nákladov pri zbere údajov a tiež preto, že všetky potrebné údaje podľa druhu a typu sa už spracúvajú, nemôže zber údajov znamenať nové povinnosti bez súhlasu všetkých zainteresovaných subjektov.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 6

Národné pracovné plány

<i>Text navrhnutý Európskou komisiou</i>	<i>Zmena navrhnutá Výborom regiónov</i>
1. Bez toho, aby boli dotknuté ich súčasné povinnosti týkajúce sa zberu údajov podľa práva Únie, členské štáty zbierajú údaje v rámci operačného programu uvedeného v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 508/2014 a pracovného plánu vypracovaného na základe viacročného programu Únie a podľa článku 21 nariadenia (EÚ) č. 508/2014.	1. Bez toho, aby boli dotknuté ich súčasné povinnosti týkajúce sa zberu údajov podľa práva Únie, členské štáty zbierajú údaje v rámci operačného programu uvedeného v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 508/2014 a pracovného plánu vypracovaného na základe viacročného programu Únie a podľa článku 21 nariadenia (EÚ) č. 508/2014.
2. V pracovných plánoch členských štátov sa podrobne opisuje:	2. V pracovných plánoch členských štátov sa podrobne opisuje:
a) ako často sa údaje zbierajú;	a) ako často sa údaje zbierajú;
b) zdroj údajov, postupy a metódy zberu a spracovania údajov do súborov údajov, ktoré sa poskytnú koncovým používateľom;	b) zdroj údajov, postupy a metódy zberu a spracovania údajov do súborov údajov, ktoré sa poskytnú koncovým používateľom;
c) rámec zabezpečovania a kontroly kvality na účely zaručenia primeranej kvality údajov v súlade s článkom 13;	c) rámec zabezpečovania a kontroly kvality na účely zaručenia primeranej kvality údajov v súlade s článkom 13;
d) ako a kedy sú údaje potrebné;	d) ako a kedy sú údaje potrebné na základe posúdenia hlavnými koncovými používateľmi ;

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>e) aké dojednania o medzinárodnej a regionálnej kooperácii vrátane dvojstranných a mnohostranných dohôd boli uzavreté v záujme dosiahnutia cieľov tohto nariadenia a</p> <p>f) spôsob zohľadnenia medzinárodných záväzkov Únie a jej členských štátov.</p> <p>3. Každý členský štát pri príprave svojho pracovného plánu koordinuje svoju činnosť s ďalšími členskými štátmi, obzvlášť v rámci rovnakého morského regiónu, čím sa zabezpečí dostatočný a efektívny rozsah a zamedzí sa duplicitným činnostiam zberu údajov.</p> <p>4. Každý členský štát zabezpečí súlad svojho pracovného plánu s uplatniteľnými spoločnými odporúčaniami regionálnych koordinačných skupín v prípade, že takéto spoločné odporúčania boli schválené Komisiou vo forme regionálneho pracovného plánu podľa článku 8.</p>	<p>e) aké dojednania o medzinárodnej a regionálnej kooperácii vrátane dvojstranných a mnohostranných dohôd boli uzavreté v záujme dosiahnutia cieľov tohto nariadenia a</p> <p>f) spôsob zohľadnenia medzinárodných záväzkov Únie a jej členských štátov.</p> <p>3. Každý členský štát pri príprave svojho pracovného plánu koordinuje svoju činnosť a spolupracuje s ďalšími členskými štátmi, obzvlášť v rámci rovnakého morského regiónu, čím sa zabezpečí dostatočný a efektívny rozsah a zamedzí sa duplicitným činnostiam zberu údajov.</p> <p>4. Každý členský štát zabezpečí súlad svojho pracovného plánu s uplatniteľnými spoločnými odporúčaniami regionálnych koordinačných skupín v prípade, že takéto spoločné odporúčania boli schválené Komisiou vo forme regionálneho pracovného plánu podľa článku 8.</p>

Zdôvodnenie

V tomto nariadení sa navrhuje, aby hlavní koncoví používatelia údajov boli zapojení do stanovovania toho, ktoré údaje sú potrebné, a mali by mať možnosť vyžiadať si tieto údaje, keď ich potrebujú. Preto by hlavní koncoví používatelia mali mať kedykoľvek možnosť stanovovať potrebné údaje a vyžiadať si ich. V čase, keď členské štáty budú pripravovať svoje pracovné plány, ešte nemusí byť jasné, ktoré údaje budú potrebné a ku ktorému dátumu budú vyžiadané, rovnako ako nemusia byť známe termíny finalizácie týchto údajov pre potreby využitia koncovými používateľmi.

Je dôležité, aby členské štáty v rovnakom regióne svoju činnosť nielen koordinovali, ale aby aktívne **spolupracovali**, pozri odôvodnenie 46 základného nariadenia. („Členské štáty by s cieľom koordinovať činnosti zberu údajov mali spolupracovať navzájom a s Komisiou.“) Taktiež by to malo byť zosúladené s názvom a obsahom článku 8 tohto návrhu nariadenia.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 7

Národní spravodajcovia

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>1. Každý členský štát vymenuje národného spravodajcu a informuje o tom Komisiu. Národný spravodajca slúži ako styčný bod pri výmene informácií medzi Komisiou a členským štátom, ktoré sa týkajú prípravy a vykonávania pracovných plánov.</p> <p>2. Národný spravodajca okrem toho plní tieto úlohy:</p>	<p>1. Každý členský štát vymenuje národného spravodajcu a informuje o tom Komisiu. Národný spravodajca slúži ako styčný bod pri výmene informácií medzi Komisiou a členským štátom, ktoré sa týkajú prípravy a vykonávania pracovných plánov, a mal by byť zahrnutý do všetkých oznámení o DC MAP vrátane predkladania údajov, správ a príslušných schôdzí.</p> <p>2. Národný spravodajca okrem toho plní tieto úlohy:</p>

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>a) koordinuje prípravu výročnej správy uvedenej v článku 10;</p> <p>b) zabezpečuje prenos informácií v rámci členského štátu a</p> <p>c) zabezpečuje účasť relevantných expertov na stretnutiach organizovaných Komisiou a účasť v relevantných regionálnych koordinačných skupinách uvedených v článku 8.</p> <p>3. Ak sa na vykonávaní pracovného plánu podieľa viacero subjektov v rámci jedného členského štátu, národný spravodajca je zodpovedný za koordináciu danej činnosti.</p>	<p>a) koordinuje prípravu výročnej správy uvedenej v článku 10;</p> <p>b) zabezpečuje prenos informácií v rámci členského štátu a</p> <p>c) zabezpečuje účasť relevantných expertov na stretnutiach organizovaných Komisiou a účasť v relevantných regionálnych koordinačných skupinách uvedených v článku 8;</p> <p>d) vykonáva konzultácie s pobrežnými miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré majú zákonnú alebo ekonomickú právomoc v oblasti rybolovu, a miestnymi a regionálnymi orgánmi regiónov, v ktorých rybolov zohráva dôležitú úlohu, a informuje ich.</p> <p>3. Ak sa na vykonávaní pracovného plánu podieľa viacero subjektov v rámci jedného členského štátu, národný spravodajca je zodpovedný za koordináciu danej činnosti.</p>

Zdôvodnenie

Keďže miestne a regionálne orgány majú najlepšie informácie o rybolove a môžu mať zákonné alebo ekonomické právomoci v oblasti rybolovu, potrebujú nevyhnutné informácie o výkone sektora. Zohrávajú tiež veľmi dôležitú úlohu pri implementácii nariadenia (ES) č. 508/2014, ktoré je vykonávacím nástrojom SRP.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 8

Koordinácia a spolupráca

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>1. V súlade s článkom 25 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 členské štáty koordinujú svoju činnosť s inými členskými štátmi a v najvyššej možnej miere sa snažia koordinovať svoju činnosť s tretími krajinami, ktoré majú zvrchovanosť alebo právomoc nad vodami v rovnakom morskom regióne. Na tento účel založia relevantné členské štáty regionálnu koordinačnú skupinu v každom morskom regióne.</p> <p>2. Regionálne koordinačné skupiny pozostávajú z expertov z členských štátov, Komisie a relevantných koncových používateľov údajov.</p>	<p>1. V súlade s článkom 25 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 členské štáty koordinujú svoju činnosť s inými členskými štátmi a v najvyššej možnej miere sa snažia koordinovať svoju činnosť s tretími krajinami, ktoré majú zvrchovanosť alebo právomoc nad vodami v rovnakom morskom regióne v zmysle ICES alebo FAO. Na tento účel založia relevantné členské štáty regionálnu koordinačnú skupinu v každom morskom regióne.</p> <p>2. Regionálne koordinačné skupiny pozostávajú z expertov z členských štátov, Komisie, relevantných koncových používateľov údajov, ako aj zástupcov pobrežných miestnych a regionálnych orgánov, ktoré majú zákonnú alebo ekonomickú právomoc v oblasti rybolovu, ako aj zástupcov miestnych a regionálnych orgánov z regiónov, v ktorých rybolov zohráva dôležitú úlohu.</p>

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>3. Regionálne koordinačné skupiny vypracujú a odsúhlasia rokovací poriadok pre svoju činnosť.</p> <p>4. V prípade otázok týkajúcich sa viacerých regiónov regionálne koordinačné skupiny koordinujú svoju činnosť navzájom a aj s Komisiou.</p> <p>5. Regionálne koordinačné skupiny môžu vypracovať spoločné odporúčania vo forme návrhu regionálneho pracovného plánu, v ktorom sú uvedené postupy a metódy, ako aj zabezpečovanie a kontrola kvality pri zbere a spracúvaní údajov uvedených v článku 5 ods. 2 písm. a) a b) a článku 5 ods. 4 a stratégie odberu vzoriek koordinované na regionálnej úrovni. V relevantných prípadoch pri tom zohľadnia stanovisko výboru STECF. Dané odporúčania sa predložia Komisii, ktorá overí, či je návrh spoločných odporúčaní v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia a s viacročným programom Únie, a v prípade pozitívneho výsledku prijme vykonávacie akty, ktorými regionálny pracovný plán schváli.</p> <p>6. V prípade, že Komisia regionálne pracovné plány schváli, sa danými plánmi nahradia relevantné časti pracovných plánov vypracovaných jednotlivými členskými štátmi. Členské štáty vykonávajú príslušnú aktualizáciu svojich pracovných plánov.</p> <p>7. Komisia môže prijímať vykonávacie akty, ktorými sa stanovia pravidlá týkajúce sa postupov, formátu a harmonogramov predkladania a schvaľovania regionálnych pracovných plánov v zmysle odseku 5.</p> <p>Dané vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2.</p>	<p>3. Regionálne koordinačné skupiny vypracujú a odsúhlasia rokovací poriadok pre svoju činnosť.</p> <p>4. V prípade otázok týkajúcich sa viacerých regiónov regionálne koordinačné skupiny koordinujú svoju činnosť navzájom a aj s Komisiou v zmysle ICES alebo FAO, a to vrátane európskych vôd, ktoré zemepisne spadajú do oblastí CECAF.</p> <p>5. Regionálne koordinačné skupiny môžu vypracovať spoločné odporúčania vo forme návrhu regionálneho pracovného plánu, v ktorom sú uvedené postupy a metódy, ako aj zabezpečovanie a kontrola kvality pri zbere a spracúvaní údajov uvedených v článku 5 ods. 2 písm. a) a b) a článku 5 ods. 4 a stratégie odberu vzoriek koordinované na regionálnej úrovni. V relevantných prípadoch pri tom zohľadnia stanovisko výboru STECF. Dané odporúčania sa predložia Komisii, ktorá overí, či je návrh spoločných odporúčaní v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia a s viacročným programom Únie, a v prípade pozitívneho výsledku prijme vykonávacie akty, ktorými regionálny pracovný plán schváli.</p> <p>6. V prípade, že Komisia regionálne pracovné plány schváli, sa danými plánmi nahradia relevantné časti pracovných plánov vypracovaných jednotlivými členskými štátmi. Členské štáty vykonávajú príslušnú aktualizáciu svojich pracovných plánov.</p> <p>7. Komisia môže prijímať vykonávacie akty, ktorými sa stanoví pravidlá týkajúce sa postupov, formátu a harmonogramov predkladania a schvaľovania regionálnych pracovných plánov v zmysle odseku 5.</p> <p>Dané vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2.</p>

Zdôvodnenie

Keďže miestne a regionálne orgány majú najlepšie informácie o rybolove a vzhľadom na ich zákonné alebo ekonomické právomoci sú zapojené do riadenia tohto sektora, potrebujú nevyhnutné informácie o výkone sektora. Zohrávajú tiež veľmi dôležitú úlohu pri implementácii nariadenia (ES) č. 508/2014, ktoré je vykonávacím nástrojom SRP. Odkaz na ICES je spresnením pojmu „morský región“.

ICES vymedzil morské oblasti len v severoatlantickej oblasti a nepokrýval Stredozemné more a Čierne more. Rozdelenie FAO pokrýva všetky moria.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 16

Postup zabezpečovania dostupnosti podrobných a súhrnných údajov

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>1. V záujme účinného uplatňovania článku 25 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 členské štáty zavedú adekvátne procesy a počítačové technológie a vyvarujú sa akýchkoľvek zbytočných obmedzení, ktoré by bránili čo možno najrozsiahlejšiemu šíreniu podrobných a súhrnných údajov.</p> <p>2. Členské štáty zabezpečia primerané ochranné mechanizmy v prípadoch, keď údaje obsahujú informácie týkajúce sa identifikovaných alebo identifikovateľných fyzických osôb. V súlade s článkom 23 sa Komisia splnomocňuje prijímať delegované akty, ktorými sa stanovujú primerané ochranné mechanizmy, ktoré sa budú uplatňovať pri zaobchádzaní s takýmito informáciami.</p> <p>3. Členské štáty zabezpečia aktualizáciu relevantných podrobných a súhrnných údajov a ich sprístupnenie koncovým používateľom do jedného mesiaca od doručenia žiadosti o poskytnutie daných údajov. V prípade, že podávateľom žiadosti je iná zainteresovaná strana, členské štáty zabezpečia aktualizáciu údajov a ich sprístupnenie do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti o poskytnutie daných údajov.</p> <p>4. V prípade, že o podrobné údaje sa žiada na účely vedeckého publikovania, členské štáty môžu v záujme ochrany profesných záujmov osôb zodpovedných za zber údajov požadovať, aby bol medzi dátumom, na ktorý sa údaje vzťahujú, a uverejnením daných údajov odstup 3 rokov. Členské štáty informujú koncových používateľov a Komisiu o každom takomto rozhodnutí a o dôvodoch, ktoré k nemu viedli.</p>	<p>1. V záujme účinného uplatňovania článku 25 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 členské štáty zavedú adekvátne procesy a počítačové technológie a vyvarujú sa akýchkoľvek zbytočných obmedzení, ktoré by bránili čo možno najrozsiahlejšiemu šíreniu podrobných a súhrnných údajov.</p> <p>2. Členské štáty zabezpečia primerané ochranné mechanizmy v prípadoch, keď údaje obsahujú informácie týkajúce sa identifikovaných alebo identifikovateľných fyzických osôb.</p> <p>3. Členské štáty zabezpečia aktualizáciu relevantných podrobných a súhrnných údajov a ich sprístupnenie koncovým používateľom do jedného mesiaca od doručenia žiadosti o poskytnutie daných údajov, ak sa takéto žiadosti predložia v súlade s vopred zadefinovaným ročným harmonogramom. V prípade, že podávateľom žiadosti je hlavný koncový používateľ nezohľadňujúci ročný harmonogram alebo iný než hlavný koncový používateľ, členské štáty zabezpečia aktualizáciu údajov a ich sprístupnenie do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti o poskytnutie daných údajov.</p> <p>4. V prípade, že o podrobné údaje sa žiada na účely vedeckého publikovania, členské štáty môžu v záujme ochrany profesijných záujmov osôb zodpovedných za zber údajov požadovať, aby bol medzi dátumom, na ktorý sa údaje vzťahujú, a uverejnením daných údajov odstup 3 rokov. Členské štáty informujú koncových používateľov a Komisiu o každom takomto rozhodnutí a o dôvodoch, ktoré k nemu viedli.</p>

Zdôvodnenie

Na zabezpečenie súladu s definíciou koncových používateľov. Otázka ochrany údajov má zásadný význam. Treba, aby prijaté ustanovenia a stanovené záruky nepreskúmavala len Komisia. STECF (Vedecký, technický a hospodársky výbor pre rybárstvo EK) jasne vymedzuje pojem koncových používateľov.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 8

Článok 17

Kompatibilné systémy uchovávania a výmeny údajov

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>1. Členské štáty, Komisia, vedecké poradné subjekty a akíkoľvek relevantní koncoví používatelia spolupracujú na rozvoji kompatibilných systémov uchovávania a výmeny údajov s prihliadnutím na ustanovenia smernice 2007/2/ES s cieľom znížiť náklady a uľahčiť koncovým používateľom a iným zainteresovaným stranám prístup k údajom. Vďaka daným systémom sa uľahčí aj poskytovanie informácií iným zainteresovaným stranám. Dohody o takýchto systémoch môžu vychádzať z regionálnych pracovných plánov uvedených v článku 8 ods. 6.</p> <p>2. V relevantných prípadoch sa zavedú ochranné mechanizmy v prípade, že systémy uchovávania a výmeny údajov uvedené v odseku 1 obsahujú informácie týkajúce sa identifikovaných alebo identifikovateľných fyzických osôb. Komisia je splnomocnená prijať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom bližšie určiť primerané ochranné mechanizmy určené na zaobchádzanie s takýmito informáciami.</p> <p>3. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktorými stanoví pravidlá platné pre postupy, formáty, kódy a harmonogramy určené na účely zabezpečenia kompatibility systémov uchovávania a výmeny údajov. Dané vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2.</p>	<p>1. Členské štáty, Komisia, vedecké poradné subjekty a akíkoľvek relevantní koncoví používatelia spolupracujú na rozvoji kompatibilných systémov uchovávania a výmeny údajov s prihliadnutím na ustanovenia smernice 2007/2/ES s cieľom znížiť náklady a uľahčiť koncovým používateľom prístup k údajom. Vďaka daným systémom sa uľahčí aj poskytovanie informácií iným než len hlavným koncovým používateľom, tak ako to stanovuje STECF. Dohody o takýchto systémoch môžu vychádzať z regionálnych pracovných plánov uvedených v článku 8 ods. 6.</p> <p>2. V relevantných prípadoch sa zavedú ochranné mechanizmy v prípade, že systémy uchovávania a výmeny údajov uvedené v odseku 1 obsahujú informácie týkajúce sa identifikovaných alebo identifikovateľných fyzických osôb.</p> <p>3. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktorými stanoví pravidlá platné pre postupy, formáty, kódy a harmonogramy určené na účely zabezpečenia kompatibility systémov uchovávania a výmeny údajov. Dané vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2.</p>

Zdôvodnenie

Na zabezpečenie súladu s definíciou koncových používateľov.

Otázka ochrany údajov má zásadný význam. Treba, aby prijaté ustanovenia a stanovené záruky nepreskúmavala len Komisia.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. víta návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení rámca Únie pre zber, správu a využívanie údajov v odvetví rybníctva a pre podporu vedeckých odporúčaní súvisiacich so spoločnou rybárskou politikou a považuje ho za dôležitý míľnik pri vytváraní regionalizovanej spoločnej rybárskej politiky;
2. považuje zber údajov za nenahraditeľný pre zlepšenie poznatkov o zásobách rýb a dlhodobé riadenie rybolovu. Zlepšenie zberu údajov by umožnilo spoľahlivejšie posúdiť maximálny udržateľný výnos a dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť, ktorá je stanovená v nariadení Rady (EÚ) č. 1380/2013;
3. považuje tento návrh za cenný nástroj, ktorý pomôže dosiahnuť do roku 2020 udržateľný rybolov;
4. konštatuje, že postupné presúvanie pozornosti na vplyv rybolovu na ekosystém zvýšilo potrebu zohľadniť vplyv rybolovu na ekosystém, čo je zásada, ktorá sa uvádza v článku 2 novej SRP ako jeden z hlavných cieľov (nariadenie Rady č. 1380/2013);

5. konštatuje, že spoľahlivý zber údajov o morských druhoch, či už komerčne využiteľných, alebo nie, spolu s ďalšími dôležitými environmentálnymi údajmi povedie k lepšiemu posúdeniu stavu zásob a tiež morských ekosystémov a ich vzájomnej interakcie;
6. vyjadruje obavy v súvislosti so zníženou frekvenciou zberu údajov, čo môže mať vplyv na monitorovanie a vytváranie súborov, najmä pri údajoch, vďaka ktorým možno získať informácie o rýchlom vývoji a výrazne ovplyvniť opatrenia na riadenie;
7. považuje tento návrh za zásadný krok k zavedeniu prístupu založeného na ekosystéme, ktorý je súčasťou reformovanej spoločnej rybárskej politiky;
8. navrhuje, že prvým krokom pri hodnotení vplyvu rybolovu na zraniteľné morské ekosystémy by malo byť analyzovať prekryvanie územného rozdelenia rybolovného úsilia a umiestnenia zraniteľných morských ekosystémov. Predpokladom je dostupnosť mapy habitatov: ak takéto mapy nie sú k dispozícii, mali by byť v rámci financovaných opatrení priameho riadenia zrealizované špecifické štúdie. Druhým krokom by malo byť detailné preskúmanie vplyvu rôznych druhov rybolovnej činnosti na rôzne typy habitatu;
9. konštatuje, že rámcová smernica o morskej stratégii ponúka obrovský potenciál na zvýšenie interoperability;
10. navrhuje, že využívanie výskumných plavidiel ako spoločnej platformy na účely DCF a MSFD je najlepším spôsobom, ako minimalizovať prevádzkové náklady. Mala by sa však zvážiť, či je v členských štátoch k dispozícii dostatok ľudských zdrojov a vybavenie na to, aby sa mohli vykonávať nové operácie;
11. súhlasí s cieľom lepšieho súladu dostupných údajov s potrebami riadenia, ale upozorňuje na dôsledky, ktoré môže mať analýza nákladov/prínosov alebo nákladov/využitia navrhnutá Komisiou. Pri niektorých údajoch sa kampane na mori nedajú nahradiť lacnejšími metodológiami;
12. vyzýva členské štáty, aby prehodnotili svoje doterajšie systémy zberu údajov, aby zabezpečili interoperabilitu. V rámci tohto hodnotiaceho postupu by sa mal posudzovať súlad, protokoly na prenos údajov, zber, spracovanie, predkladanie a hodnotenie kvality. Účinný regionálny zber údajov, ako aj zriadenie regionálnych databáz by sa malo premietnuť do lepšej integrácie zozbieraných údajov do plánov riadenia;
13. vyzýva všetky zainteresované strany, aby sa všemožne usilovali zabezpečiť voľnú dostupnosť zozbieraných údajov vo formáte, ktorý môžu využiť všetci príslušní používatelia, vrátane miestnych a regionálnych orgánov. Je mimoriadne dôležité, aby sa jednotlivým regiónom sprístupnilo viac informácií a aby sa lepšie zohľadňovali potreby týchto regiónov;
14. konštatuje, že vedecké údaje o rybolove sú už vo veľkej miere dostupné, avšak len zriedka vo formáte, ktorý by miestne a regionálne samosprávy mohli ľahko využiť, keďže na miestnej a regionálnej úrovni často chýba vhodné rozhranie a potrebné know-how;
15. zdôrazňuje, že zber údajov má veľký význam pre kvalitatívnu a kvantitatívnu analýzu modrej ekonomiky, pričom zohľadňuje potrebu zberu údajov, aby sa zaplnili súčasné medzery v poznatkoch;
16. zdôrazňuje význam socio-ekonomických údajov v rybolove a akvakultúre a vyjadruje domnienku, že harmonizácia týchto údajov by mohla strednodobo prispieť k väčšej harmonizácii a silnejším sociálnym predpisom v týchto odvetviach;
17. konštatuje však, že financovanie prostredníctvom ENRF by sa malo využívať len na zber údajov v rámci nariadení o SRP a ENRF;
18. žiada, aby sa zbierali údaje a vedecké rady, ktoré zodpovedajú potrebe SRP mať financovanie, ktoré zodpovedá ambicióznym cieľom SRP. Ak sú údaje zbierané na iné účely, než je SRP, mali by byť tieto údaje financované z iných zdrojov, než je ENRF;

19. zdôrazňuje význam zberu socio-ekonomických údajov pre odvetvie spracovania rýb. Pôvod spracúvaných rýb je dôležitou mierkou pre to, aby sme pochopili reťazec tvorby hodnôt v malých rybárskych spoločenstvách a dostupnosť týchto informácií by mohla výraznou mierou zlepšiť prístup k miestnemu rybolovu v malom rozsahu a pobrežnému rybolovu na národnej a európskej úrovni. Zber a starostlivá analýza socio-ekonomických údajov, ako napríklad pomer medzi mužmi a ženami u zamestnancov či druhy zamestnania, by mohli vytvoriť nové možnosti na vytváranie pracovných miest a hospodárskeho rastu v pobrežných oblastiach. Odhaduje sa, že návratnosť každého eura, ktoré sa investuje do zberu údajov, kontroly a presadzovania by potenciálne mohla byť 10: 1;

20. opätovne zdôrazňuje, že zber a poskytovanie informácií o stave morí a oceánov by nemalo miestnym a regionálnym orgánom a hospodárskym subjektom prinášať žiadne znevýhodnenie alebo dodatočnú administratívnu záťaž⁽¹⁾;

21. víta skutočnosť, že Európska komisia začlenila do svojho návrhu aj socio-ekonomické údaje z odvetvia akvakultúry. Výbor sa domnieva, že modrá ekonomika má veľký potenciál prispieť k európskej agende pre rast a zamestnanosť, najmä preto, že vytvára cenné pracovné miesta v štrukturálne slabých regiónoch. Zlepšenie zberu údajov bude mať pozitívny vplyv aj na inováciu a hospodársku súťaž a tiež pomôže znižovať neistotu spojenú s morskými oblasťami⁽²⁾;

22. oceňuje skutočnosť, že sa v návrhu dodržiava zásada proporcionality stanovená v článku 5 Zmluvy o Európskej únii;

23. je potešený, že Európska komisia vynaložila značné úsilie na to, aby uplatnila v tomto návrhu zásady lepšej právnej regulácie a zjednodušenia;

24. navrhuje, aby zákonodarca stanovil klasifikáciu hlavných typov koncových používateľov s cieľom dosiahnuť súlad s odporúčaniami STECF:

Typ 1: Hlavní koncoví používatelia, pre ktorých bol DCF vytvorený, vrátane Komisie, orgánov ako ICES a STECF, ktoré Komisia poverila, aby jej poskytovali pravidelne poradenstvo podporujúce prijímanie rozhodnutí v SRP, ako aj ďalšie orgány na riadenie rybolovu, ako napríklad RFMO a GFCM, ktoré využívajú údaje DCF na zavádzanie svojej politiky riadenia rybolovu.

Typ 2: Iné orgány, ako napríklad poradné rady alebo subdodávatelia, ktorých môže Komisia požiadať o poradenstvo alebo analýzu na základe údajov DCF.

Typ 3: Všetky ostatné miestne a regionálne orgány, pre ktoré zohráva rybárstvo dôležitú úlohu, ako napríklad MVO, organizácie rybárov a univerzity, ktoré chcú využívať údaje DCF na svoje vlastné účely.

25. žiada, aby sa pri zhromažďovaní údajov v rámci SRP, okrem údajov o rybolovných zdrojoch zhromažďovaných v záujme dosiahnutia udržateľného rybolovu a akvakultúry, zisťovali aj spoľahlivé údaje slúžiace na zaobchádzanie s druhmi, ktoré sa živia rybami (napr. vydry, kormorány, volavky popolavé), a ďalšími prísne chránenými druhmi zvierat (napr. bobry).

V Bruseli 10. februára 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

⁽¹⁾ NAT-V/044.

⁽²⁾ NAT-V/044.

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK